မာတိကာ

မာတိကာ ၁

စကားချီး ၆

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ညောင်တုန်းမြို့နယ် ၈

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် အစီအစဉ်

၁။ နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၉

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်း ဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

၂။ ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၁

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

၃။ ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၂

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

၄။ ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအခြေအနေ ၁၄

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊

သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး
(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

၆။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၀

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့်ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများအကြားအစီအစဉ်ကျသောချိတ်ဆက်မှုများ ၂၂

၈။ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၄

(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာရွေးချယ်မှုများ ၂၈

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ ၂၉

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

၁၁။ စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၃၁

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း

(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း

(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၄

ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

ဇယား ၆ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ

ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား ၂၁ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက်အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား ၂၃ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား ၂၄ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား ၂၅ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း
ဇယား ၂၆ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ
ဇယား ၂၇ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၉ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် လက်ရှိအလေ့ အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ် မြောက်မှုနှုန်း
ဇယား ၃၁ ကျောင်းတက်နှုန်း
ဇယား ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၄ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၅ လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု
ဇယား ၃၆ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၇ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု
ဇယား ၃၈ အိမ်သာ အမျိုးအစား
ဇယား ၃၉ ကျား-မ ရေးရာ
ဇယား ၄၀ ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၂ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၄၃ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၄၄ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၄၅ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၆ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ
ဇယား ၄၇ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၈ မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ(၂)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၈၁

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်းအထိ) ၈၄
ကိုးကားစာရင်း ၈၈

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MoALI	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDG	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းသည်၂၀၁၈-၂၀၁၉ခုဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ၂၀၂၁-၂၀၂၂ခုဘဏ္ဍာရေးနှစ် အထိ (၅) နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ နတ်ပေးကျေးရွာ ၏ ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသားများ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဖြစ်ပါ သည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံကိန်းဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသည့် သမဝါယမနှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီး ဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက် များနှင့် အကြံဉာဏ် များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ညောင်တုန်းမြို့နယ် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ရပ်ရွာတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ယခင်ကာလ များက စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများဖြင့် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင် ရွက်သည့်နည်းလမ်းများနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုမသိခဲ့ကြပါ။လူထုကိုယ်တိုင်စနစ်တကျပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နည်း ကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့်အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကိုကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက် ရေးဦးစီးဌာနမှစီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါခဲ့သည်။ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့်ကျွန်ုပ်တို့သည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင်ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် ရရှိနိုင်သော နေရာ များ မှလည်း ကောက်ယူ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ အတွက်သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများနှင့်အတူတကွချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ကြောင်းကို လည်း ကောင်းစွာနားလည် သိရှိခဲ့ပါသည်။

ယခု ရေးဆွဲထားသော အစီအစဉ်သည် လက်ရှိကာလအတွင်း ရရှိသည့် အချက်အလက်များ ကိုသာအားပြုထားသော်လည်းနောင်ကာလများတွင်ထပ်မံရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့် ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်မှာ သေချာပါသည်။ ဤစီမံကိန်းတွင်ပါဝင်သော လုပ်ငန်းများသည်ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှု တစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်ပြီးစီးမှု၊ ပေါ်ပေါက်လာမည့် အခက်အခဲများ၊ ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကိုအခြေအနေကာလအပေါ်မူတည်၍ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက် လုပ်ဆောင် သွားရန်လည်း လိုအပ်နေပါမည်။

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက် နိုင်ရန် အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ညောင်တုန်းမြို့နယ် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ ညောင်တုန်းမြို့နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနများ၏အကြံပြုချက်များ၊ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍နောင်တွင်လည်းကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာအားထုတ်မှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန် အတွက်ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိ နိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤစီမံကိန်းတွင် အပိုင်း (၂) ပိုင်း ပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်လုပ်ငန်း အစီအစဉ် တို့ ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့် ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။အပိုင်း(ခ)သည်စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်၊အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံချက်လုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

မတ် လ၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာ
ညောင်တုန်းမြို့နယ်။

ရည်ညွှန်း- ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာ၊ စွန်တနီးကျေးရွာအုပ်စု၊ ညောင်တုန်းမြို့နယ်တွင် ပြုလုပ်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ရေးဆွဲခြင်းအစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများ ကိုယ်တိုင် ပူးပေါင်း အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရယူသည်။ (၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မတ် လ ၄ ရက်)

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်း ဖော်ပြချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည်အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းများ ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏ အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင်ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီးနောက်ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန်ရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့်ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင် အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသောပြဿနာများ၊ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုးဖြစ် စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅) နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန်ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့် ဆောင်ရွက်မည့်နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သောအရာများနှင့်ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သော အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊

သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူ မှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန် မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာအဆင့် အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများကို စုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စု အဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ အဖွဲ့များအတွက်အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့်ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့်၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာ စေရန် ဗျူဟာမြောက် ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs)၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏ အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်း များအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေး စားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့်ကျေးလက်ဒေသရှိငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက်သတင်း အချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေ ဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့်ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊နိုင်ငံတကာ ငွေကြေး ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ(ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း များနှင့်အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်း မွန်စေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုမြို့နယ်အဆင့်တွင်ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းစီစဉ်မှုများ ပြုလာ နိုင်ပါမည်။

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်က ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ထည့်ဝင် နိုင်သောငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှရရှိနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေး စီမံချက်များ ချမှတ်ခဲ့ကြပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲ ကျယ်ပြန့် သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲ ထားပါသည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်း ဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်း စေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကို အဓိကနေရာတွင်ထားရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကိုလူထုပါဝင်၍စုစည်းခြင်း၊ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာ ရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။သို့ဖြစ်၍လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံချက်များကိုနှစ်အလိုက်ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့်လိုအပ် သောအရင်းအနှီးများပြည့်စုံမှုအပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင်တဖြည်းဖြည်းတိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

ညောင်တုန်းမြို့နယ်သည် မြောက်လတ္တီတွဒ် ၁၆ ဒီဂရီ ၄၅ မိနစ် မှ ၁၇ ဒီဂရီ ၅၅ မိနစ် နှင့် အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၅ ဒီဂရီ ၁၃ မိနစ် မှ ၉၅ ဒီဂရီ ၅၅ မိနစ် ကြားတွင်တည်ရှိပါသည်။ အကျယ်အဝန်းအားဖြင့် (၃၄၈.၂၃)စတုရန်းမိုင် (၂၂၈၆၈ ဧက)ကျယ်ဝန်းပါသည်။ အရှေ့မှ အနောက်သို့ (၂၂.၃)မိုင်၊တောင်မှမြောက်သို့(၂၃.၀)မိုင်ရှည်လျားပါသည်။ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် (၂၀)ပေအထက်တွင် တည်ရှိပြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မြေပြန့် ဒေသဖြစ်ပါသည်။ ချောင်း၊ မြောင်း၊ အင်း၊ အိုင်များပေါများပြီး ရောဝတီမြစ်၊ ပန်းလှိုင်မြစ်နှင့် ဘောလယ်မြစ်များတည်ရှိပါသည်။

ညောင်တုန်းမြို့နယ်သည် အရှေ့ဘက်တွင် ထန်းတပင်မြို့နယ်နှင့် တွံတေးမြို့နယ်၊ အနောက်ဘက်တွင်ပန်းတနော်မြို့နယ်နှင့် ဓနုဖြူမြို့နယ်၊ တောင်ဘက်တွင် တွံ့တေးမြို့နယ်နှင့် မအူပင်မြို့နယ်၊ မြောက်ဘက်တွင် ဓနုဖြူမြို့နယ်နှင့် တိုက်ကြီးမြို့နယ်တို့ ထိစပ်လျက်ရှိပါသည်။

ညောင်တုန်းမြို့နယ်သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသဖြစ်သောကြောင့် မိုးရွာသွန်းမှုများသောဒေသဖြစ်ပါ သည်။ ဧပြီလတွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်မှာ ၄၀ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ ၁၂ ဒီဂရီ စင်တီ ဂရိတ်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နှစ်ပျမ်းမျှမိုးရွာသည့်ရက်မှာ (၁၀၈)ရက်ဖြစ်ပြီး ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ (၉၄.၉၈)လက်မ ဖြစ်ပါသည်။မိုးရွာသွန်းမှု အများဆုံးကာလမှာ ဇူလိုင်လနှင့် ဩဂုတ်လများဖြစ်ပါသည်။

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာသည် စွန်တနီးကျေးရွာအုပ်စုတွင်ပါဝင်ပြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ် မြေပြန့်ဒေသ ဖြစ်ပါသည်။ ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာသည် ညောင်တုန်းမြို့၏အနောက် အနောက်ဘက် (၄)မိုင်ကွာဝေးပါ သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာများမှာ မနီကုန်းကျေးရွာ၊ လှည်းဆိပ်ကျေးရွာနှင့် ထိန်တပင်ကျေးရွာ တို့ဖြစ်ပါသည်။ ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း နှင့် အရောင်းအဝယ်ကို အဓိက ထားလုပ်ကိုင်သော ဒေသတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ နွေရာသီ စိုက်ပျိုးရေး အတွက် အဝီစိတွင်းမှ ရရှိနိုင် ပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် သတ္တုတွင်းထွက်ပစ္စည်းများထွက်ရှိမှုမရှိပါ။ သို့သော်လည်း သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များဖြစ်သည့် ဘုန်းမသိမ်၊ လောက်သေ၊ သက်ရင်းကြီး၊ ဆင်တုံးမနွယ်၊ ခွေးသေးပန်းကြိတ်မံ၊ရွှဲယိုစသည့်တို့ပေါက်ရောက်သောကြောင့် ကျန်းမာရေးအတွက် အရေးပါသော ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ ပေါက်ရောက်သည့် ဒေသတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု(၄၉)စုရှိပြီး၊ လူဦးရေစုစုပေါင်း(၁၆၀)ဦး ရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှတစ်အိမ်ထောင်လျှင် (၃.၂)ဦးနှုန်းရှိသောကြောင့် ကျေးလက်အိမ်ထောင်စု၏ အမျိုးသား အဆင့် ပျမ်းမျှတစ်အိမ်ထောင်လျှင်(၅)ဦးနှုန်းထက် လျော့နည်းနေပါသည်။ အသက် (၁၅နှစ်မှ၆၅) အထိအလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေများမှာ(၇၃%)ရှိပြီး (၁၅)နှစ်အောက်လူဦးရေနှင့် (၆၀)နှစ်နှင့် အထက်လူဦး ရေစုစုပေါင်း(၂၇%)သည် မှီခိုသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း နေထိုင်သူဦးရေ များသောကြောင့် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အပံ့ရရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ဥစ္စာဓနအဆင့်သတ်မှတ်ချက်အရ ကျေးရွာအိမ်ထောင်စု၏(၇၅) ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးမှာ မပြေ လည်သောအိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြပါသည်။အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုမှာ(၇)စု၊အလယ်အလတ် ရှိသောအိမ်ထောင်စု(၁၂)စုရှိပြီး မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စုများမှာ(၂၀)စု၊ အလွန်မပြေလည် သော အိမ်ထောင်စုများမှာ (၁၀)စု ရှိကြပါသည်။ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုများတွင် ပျမ်းမျှ အားဖြင့် လယ်(၁-၈ဧက)အထက်ပိုင်ဆိုင်ကြပြီး လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှုရှိကာ၊ အိမ်အခြေအနေ အလယ်အလတ်ရှိကြပါသည်။အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စုတွင် အိမ်အသင့် အတင့် ပိုင်ဆိုင်မှု ရှိပြီးလယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှုအအသင့်အတင့်ရှိကာစီးပွားရေး အသင့်အတင့် ကောင်းမွန် သော အိမ်ထောင်စု များဖြစ်ကြသည်။ ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများနှင့် အလွန်ဆင်းရဲ သော အိမ်ထောင်စုများတွင် ကောင်းမွန်သော အိမ်အခြေအနေ ပိုင်ဆိုင်မှုမရှိခြင်း၊ လယ်မြေ အနည်း

ငယ်သာပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ အချို့အိမ်ထောင်စု တွင်လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှုမရှိခြင်း၊ အချို့ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများနှင့်အလွန်ဆင်းရဲသား အိမ်ထောင် စုများတွင် ကောင်းမွန် သောအိမ်အခြေအနေ ပိုင်ဆိုင်မှုမရှိခြင်း၊ လယ်မြေအနည်းငယ်သာ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ အချို့အိမ်ထောင်စုတွင် လယ်မြေ ပိုင်ဆိုင်မှုမရှိခြင်း၊ အချို့ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများနှင့် အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများတွင် ကောင်းမွန်သောအိမ်အခြေအပိုင်ဆိုင်မှုမရှိခြင်း၊ လယ်မြေအနည်းငယ် သာပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ အချို့ အိမ်ထောင်စုတွင်လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှုမရှိသောကြောင့်ကျပန်းလုပ်ကိုင် ကြရပါ သည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသောအိမ်ထောင်စု(၄၉)စု ရှိသည့်အနက် (၂၅) အိမ်ထောင်စုမှာ (၃-၅) လအထိ ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပါသည်။ ၎င်းတို့သည်လုပ်အား ကြွေးယူခြင်း၊ ဆွေမျိုး၊မိတ်ဆွေများနှင့်ငွေတိုးချေးစားသူများထံမှချေးယူခြင်း၊ခေါက်ပြန်ပေး အကြွေးယူခြင်းအပြင် လုပ်အားခဖြင့်ဝယ်ယူခြင်း၊အခြားဒေသများသို့သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်သူတို့ထံမှ ပြန်ပို့ငွေတို့ဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရန်ဖြေရှင်းနေကြရပါသည်။ငွေကြေးအရင်းအနှီးမဖူလုံသော ဆင်းရဲသားတောင်သူ များအဖို့ ထိခိုက်မှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးရာသီ မိုးအများဆုံး ရွာသွန်းချိန် ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် ကွင်းရေကြီးလာလျင်အနိမ့်ပိုင်းတွင်နေထိုင်သောအိမ်ထောင်စုများ အခက်အခဲကြုံတွေ့နိုင်ပါသည်။ ပိုးမွှားများကျရောက်မှုကြောင့် စိုက်ပျိုးသီးနှံများ ပျက်စီးမှု နှစ်တိုင်းကြုံလာရသောကြောင့် အချိန်ကာလ ကြာမြင့်လာလျှင်လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကအားထားလုပ်ကိုင်သော ကျေးရွာလူထု စီးပွားရေး ထိခိုက်လာနိုင်ပါသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးအတွက်ချို့တဲ့မှုရှိလာပါက ကျေးရွာအနီးအနားရှိ ကျေးရွာ မှ ဆေးပေးခန်းသို့ သာမာန်အဖျားရောဂါများ သွားရောက်ကုသနိုင်သော်လည်း အရေးပေါ် ကိစ္စရပ် များအတွက်ကိုမူ ညောင်တုန်းမြို့ပေါ်ရှိ ပြည်သူ့ဆေးရုံနှင့် ကျေးရွာအတွင်းရှိ သွားရောက်ပြသ ကြပါသည်။ ကျေးရွာနှင့်မြို့နယ်ဆေးရုံသည် ကုန်းလမ်း(၆) မိုင်သာကွာဝေး သောကြောင့် ကျန်းမာ ရေးစောင့်ရှောက်နိုင်ရေး အတွက်သွားလာမှုအခက်အခဲ အဆင်ပြေမှု ရှိပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် ကျေးရွာပိုင် လက်နှိပ် တုံကင်(၁၀၀)တွင်းခန့် ရှိသော်လည်း အများအားဖြင့် သုံးရေသာ အသုံးပြုပြီး ရေကန် သောက်ရေအတွက်လုံလောက်မှုရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် ယင်လုံအိမ်သာကို အိမ်ထောင်စု တိုင်းသုံးစွဲသောကြောင့် ကျန်းမာသန့်ရှင်းမှုကို အလေးထားသော ကျေးရွာ ဖြစ်ပါသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာမူလတန်းကျောင်းရှိပြီး အထက်တန်းကျောင်းတွင် မရှိ သောကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင် ကျေးရွာရှိ စာသင်ကျောင်းတွင် ကျောင်းသား/သူများ သွားရောက် ပညာ သင်ကြားရပါသည်။ မူလတန်းအဆင့်အောင်မြင်သူများသည် တာကွေ့ကျေးရွာရှိ အခြေခံပညာ အထက်တန်း အဆင့်ကျောင်းတွင် ဆက်လက်ပညာသင်ကြားရပါသည်။ ကျောင်းအကျိုးတော် ဆောင်များ နှင့် ကျောင်းသားမိဘများအားလုံးပါဝင်သော မိဘဆရာအသင်းသည်စုစည်းတက်ကြွ စွာဖြင့်လိုအပ်ချက် များကိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြသောကြောင့် မူလတန်းအဆင့်ပညာရေးအတွက် အခက်အခဲများ မရှိ လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြသည်။ စပါးကိုမိုးရာသီ နှင့် နွေရာသီတွင်စိုက်ပျိုးကြသည်။ နွား၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ကျွဲ၊ ဘဲများ မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူ ရေးကိုစီးပွားဖြစ် မွေးမြူကြသော အိမ်ထောင်စုများရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးမလုပ်သော အိမ်ထောင်စုများ အနေဖြင့် ဈေးဆိုင်၊ အရောင်း အဝယ်နှင့်ကျပန်း/ဘောက်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ တက္ကသိုလ် ဘွဲ့ရများရှိသောကြောင့် အစိုးရဌာနများတွင်ဝင်ရောက် အမှုထမ်းနေသော အစိုးရဝန်ထမ်းများ လည်းရှိသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှု

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေများအနက် အမျိုးသမီးမှာအမျိုး သား ဦးရေထက် ပိုများပါသည်။ နေ့စား အလုပ်လုပ်ကိုင်သူများမှာ တစ်နေ့လျှင်လုပ်အားခကျား (၆၀၀၀) ကျပ်၊ မ (၄၀၀၀) ကျပ် ရရှိပါသည်။ကျေးရွာ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၅) ခန့် လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာ၏ စာတတ်မြောက်မှု တွင်လည်းပညာရေးအဆင့်အလိုက်တွင် အမျိုးသားဦးရေမှာ ပိုမို များပြားပါသည်။ ကျေးရွာ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုမရှိသော်လည်း ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင်အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းဝင်ကြ ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးအတွက်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်များတွင်မူ အမျိုးသမီး များ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အားနည်းနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အမျိုးသမီးများအတွက် သံသယဖြစ်ဖွယ်အကြမ်းဖက်မှု၊ တိုင်ကြားမှု များမရှိပါ။ လူနေမှု အဆင့်အတန်းခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိပဲ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ရှေးရှုပြီး စည်းလုံးညီညွတ်စွာနေထိုင်သော ကျေးရွာတစ်ရွာ ဖြစ်ပါ သည်။

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှု အခြေအနေ

ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအနေအထားကိုသိရှိခြင်းအားဖြင့်နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း များ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်များစွာ အထောက် အကူ ပြုနိုင်ပါသည်။

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကျေးရွာလမ်းကော်မတီ၊ မိဘဆရာအသင်း၊ ရပ်မိရပ်ဖ၊ ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင်၊ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ တို့သည် ကျေးရွာ၏ သာရေး နာရေး ကိစ္စရပ်များကို ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ယခုအခါတွင် ကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနမှ လမ်းညွှန် ချက်ဖြင့် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီကိုကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင်ပူးပေါင်းပါဝင်ရွေးချယ် ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြပါ သည်။ ဤကော်မတီသည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်တွင်ပါဝင်သော ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများအား သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနများ၊ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာရှိ လယ်သမားများ၏ အဓိက စိုက်ပျိုးသီးနှံမှာ စပါးဖြစ်ပြီး မိုးရာသီ တစ်ရာသီတွင်သာစိုက်ကေ (၁၃၂)ခန့်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုးစပါးစိုက်ခင်းအားလုံးသည် ကြဲခင်းစနစ်ကိုကျင့်သုံးကြပါသည်။စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေများကိုမြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ပံ့ပိုးသောချေးငွေမှာမြေပြင် ပြင်ဆင်စရိတ်နှင့် စိုက်ပျိုးစရိတ်အထိအထောက်အကူပြုပါသည်။ သို့သော် ခါတ်မြေသြဇာနှင့်ရိတ်သိမ်းစရိတ်တို့အတွက်ပြင်ပလုပ်ငန်းရှင်များနှင့်ခါတ်မြေသြဇာ အရောင်းဆိုင်တို့မှအတိုးနှုန်း(၃)ကျပ်မှ(၅)ကျပ်၊ အလွတ်ချေးငွေများအတွက် အတိုးနှုန်း(၆)ကျပ်အထိလိုအပ်သောချေးငွေများချေးယူရပါသည်။နွေစပါးပြုပြင်ချိန်တိုတောင်းခြင်းနှင့်ရာသီချိန်တိုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့် လယ်သမားအားလုံးကြဲခင်းသာပြုလုပ်ကြပါသည်။လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုအဓိကအားထားလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်ပဲ အခြားစီးပွားရေးလုပ်ကိုင်သူများမှာ ဈေးဆိုင်၊ အရောင်းအဝယ်၊ ပန်းရန်-လက်သမားအစရှိသည့် လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ကြသည်။ နေ့စားလုပ်ကိုင်

ကြသူများမှာ ဈေးရောင်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများတွင် ဆိုင်ကယ် ကယ်ရီ ဆွဲခြင်း၊ ခေါင်းရွက်ဗျက်ထိုး စသည့်လုပ်ငန်းများကိုလုပ်ကိုင် ကြသည်။ တစ်နေ့ လျှင် ကျား(၆၀၀၀) ကျပ်၊ မ(၄၀၀၀) ကျပ်ရရှိပါသည်။ကျေးရွာအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စု ပေါင်း(၂၅) စုခန့် လုပ်ကိုင် ကြပါသည်။

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာ တွင် စိုက်ပျိုးရေးတွင် သဘာဝမြေဩဇာများကိုအသုံးပြုမှု နည်းပါးလာပြီး ဓါတုမြေဩဇာများ၊ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကို လိုအပ်သည်ထက် ပိုမို အသုံးပြု ကြလာသောကြောင့်စိုက်ပျိုးမြေများမှာမြေဆီဩဇာများခန်းခြောက်လာပြီးမြေဆီလွှာ ပျက်စီးမှုများ ဖြစ်ပေါ် နေပါသည်။ မြေလွှာပျက်စီးလာသောကြောင့် သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များလည်း ရှားပါး လာကာ အပင်များအတွက် ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု အားနည်းကြသောကြောင့် ဖျက်ပိုးများ ကြရောက်မှု ရှိနေပါသည်။ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက် မည်သည့်အဖွဲ့ မည်သည့်ဌာနမှ သင်တန်း ပေးခြင်း၊ ကြိုတင်စီမံ ပေးခြင်း မရှိပါ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက် ရေဒီယို၊ တီဗွီတို့မှ သိရှိရပါသည်။ ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်း တိုက်နယ်ဆေးရုံနှင့် ရဲစခန်းမရှိသဖြင့် ကျေးရွာလုံခြုံရေးအတွက် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရပ်မိရပ်ဖ၊ ကျေးရွာလူငယ် များမှ အဆင်ပြေသလို ဆောင်ရွက် ပေးကြရပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့်သမဝါယမဦးစီးဌာနတို့သည်ငွေချေးရန်အရင်း အမြစ်များဖြစ်သည်။ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ လယ်သမားများကိုသာ ထုတ်ချေးပြီး တစ်ဧက လျှင် (၁၅၀,၀၀၀)ကျပ်နှုန်းထုတ်ချေးပေးပါသည်။အများဆုံးထုတ်ချေးငွေမှာ(၁,၅၀၀,၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်သည်။ အတိုးနှုန်းမှာ (၀.၈၀) ကျပ်နှုန်း ဖြစ်ပြီး လတိုး ဖြစ်သည်။ ထုတ်ချေးသည့် ကာလမှာ (၇) လ ဖြစ်သည်။လယ်သမားများအနေဖြင့်လုံလောက်သော ချေးငွေ မရရှိသဖြင့်အပြင်လုပ် ငန်းရှင်များထံမှ ငွေတိုးချေးယူသုံးစွဲရပါသည်။ ချေးငွေအတိုးနှုန်းများသည့်အတွက် လုံလောက်သောချေးငွေပမာဏ အား နှစ်ရှည် (အနည်းဆုံး ၃ နှစ်) ထုတ်ချေးမည် ဆိုပါက ပိုမိုအကျိုးရှိစွာ အသုံးချနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

သမဝါယမအဖွဲ့မှ ငွေထုတ်ချေးသည့် အစီအစဉ်မှာ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လျှင် ထုတ်ချေးနိုင်သည်။ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ် ရန် (၅၀၀၀) ကျပ် စုရသည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျပန်းဟူ၍ ငွေထုတ်ချေးသည့် ပုံစံ (၂) မျိုး ရှိပါသည်။ အတိုးနှုန်းလည်းမတူချေ။ ငွေပမာဏမှာ တစ်ဦးလျှင် ပထမအကြိမ်တွင် (၁၀၀,၀၀၀) ကျပ် ထုတ်ချေး နိုင်ပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းရှိပါသည်။ မူလတန်းအရွယ် ကလေးများ များပြား လျှက်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာအတွင်းတွင် ကျန်းမာရေးအတွက် ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုများ လစဉ်ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများမှ ထိုးနှံပေးသောကြောင့် ကလေးငယ်များနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များတွင် ဖြစ်ပေါ် လေ့ရှိသောရောဂါများ ကင်းဝေးကြရသည်။ သာမန်အဖျားများအတွက် ကျေးရွာရှိဆေးဆိုင်များတွင် ရောင်းချသော ဆေးများဖြင့် ပျောက်ကင်းသော်လည်း ဆိုးဝါးသောရောဂါများနှင့် မတော်တဆဖြစ် ပွားမှုများအတွက် ကျေးရွာရှိ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းနှင့် ကျေးရွာနှင့် (၄) မိုင်ကွာဝေးသော ညောင်တုန်းမြို့ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ကုသကြရပါသည်။လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး တိုးတက် ကောင်းမွန်လာပါက ကျန်းမာရေးအတွက်သာမက ကုန်စည်စီးဆင်းမှု ပိုမိုမြန်ဆန်လာမည်ဖြစ်ပြီး စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းကောင်းများ ပွင့်လင်းလာမည်ဖြစ်ပါ သည်။

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် မြေသားကန်များမှရရှိပြီး သောက်သုံးရေအရည်အသွေးစမ်းသပ် စစ် ဆေးထားမှုမရှိဘဲ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှုနှင့်လုံလောက်မှုအခြေအနေမှာရာသီ မရွေးရရှိ နိုင်ပါသည်။

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များမှာ ကျေးရွာ၏ သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးတို့တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြ ပါသည်။ယခင်ကတည်းကဖွဲ့စည်းခဲ့သောဝတ်ရွတ်အသင်းအားယနေ့အချိန်အထိကျေးရွာလူငယ်များ မှဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။လူငယ်များအတွက် အားကစားနှင့် ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများပြုလုပ်ရန်နေရာနှင့်အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများမရှိခြင်းအတွက် ကိုယ်ကာ ယသန်မာမှုအတွက် အားကစား ဝန်ဆောင်မှုများ လိုအပ်နေပါသည်။ လူငယ်များမှာ ကျေးရွာ၏ သာရေး၊နာရေးလုပ်ငန်းများတွင်အားတက်သရောပါဝင်လုပ်ဆောင်သော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များတွင်ပါဝင်မှုအားနည်းနေပါသည်။ ကျေးရွာမှလူကြီးများ၏ လက်တွဲခေါ်ယူမှုကလည်းလိုအပ် နေပါသည်။လူငယ်အဖွဲ့စနစ်တကျဖွဲ့စည်းရေးနှင့်စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးရန်အဆိုပြုကြပါသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦများ လက်လှမ်းမီမှု - လမ်း၊ တံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာလမ်းသည် ၂၀၂၁ခုနှစ်၌ (၆)ပေအကျယ်၊ ထု(၆)လက်မ၊ အရှည် (၁၈၀၀)ပေ ရှည်သော ကျေးရွာလမ်းကွန်ကရစ်ခင်းခြင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ကွမ်းခြံကုန်း ကျေးရွာတွင် သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး ကဏ္ဍ၌ကုန်းလမ်းကိုအဓိကအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာ အတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အတွက် အသုံးပြုသောယာဉ်များမှာစက်ဘီး(၈၀)စီး၊ ဆိုင်ကယ်(၇၅)စီး၊ ထော်လာဂျီ (၁၀)စီး၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ် (၃)စီး တို့ဖြစ်ပါသည်။ စက်ဘီး၊ဆိုင်ကယ်၊ထော်လာဂျီများကို ရာသီ မရွေးအဆင်ပြေစွာ သုံးစွဲနိုင် ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မဟာဓာတ်အားလိုင်းနှင့်ဆိုလာမီး အသုံးပြုသူများလည်း ရှိသည်။ ကျေးရွာ တွင် တယ်လီဖုန်းလိုင်းနှင့် ဂြိုလ်တုစလောင်များမှဖမ်းယူကြည့်ရှုနိုင်ပြီး အင်တာနက် လိုင်းကောင်းမွန်စွာ အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ဖုန်း၊ စလောင်း၊ ရေဒီယိုတို့ကိုအသုံးပြုနိုင်သောကြောင့် သတင်းအချက်အလက်များကိုအချိန်နှင့်တပြေးညီ ရယူနိုင်ပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်ပြီးလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးလည်းကောင်းမွန်ပါသည်။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာသည် မိသားစုရွာကဲ့သို့ပင် စည်းစည်းလုံးလုံး နေထိုင်ကြသဖြင့် ပြဿနာကြီးကြီးမားမား ဖြစ်လေ့မရှိပါ။ ဘုန်းတော်ကြီးများ၏ ဆုံးမမှု၊ လူကြီးသူမများ၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် အေးချမ်းသာယာစွာနေထိုင်ကြပါသည်။အမှုအခင်းဖြစ်ပွားလေ့မရှိပါ။ ကျေးရွာတည် ငြိမ်အေးချမ်းရေးအတွက် ကျေးရွာ ရပ်မိရပ်ဖ၊ ဆယ်အိမ်မှူး၊ ရာအိမ်မှူး၊ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ကျေးရွာ လူငယ်များ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများရှိပါသည်။

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတား များနှင့် ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောဦးရေစုစုပေါင်းမှာ ကျေးရွာလူဦးရေ၏ (၇၃)% ရှိပါသည်။ ထို့အပြင်တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရ၊ လူကြီး၊ လူငယ်လက်တွဲပြီး ကောင်းမွန်စွာ တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်ကြသော အလေ့အထကောင်းများကလည်း အနာဂတ်ကာလအတွက် အားရဖွယ်ရာ ပင်ဖြစ်သည်။

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အရောင်းအဝယ်ကိုအခြေခံသော စီးပွားရေးကို လုပ်ကိုင်ကြသောကြောင့် မိုးစပါး၊ မတ်ပဲကို စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ သီးနှံများရောင်းချချိန်တွင် စပါး၊ ပဲဈေးနှုန်း မကောင်း၍ မိမိလုပ်အားခပြန်ရရုံထုတ်လုပ်မှု အဆင့် သာရှိပြီး လယ်သမားမိသားစုများနှင့် ကျပန်းလုပ် ငန်းများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးလာပြီး၊ စပါးအခြေခံရောင်းဝယ်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်များတွင် ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားသူစသည်ဖြင့်စပါးထုတ်လုပ်မှုတစ်ခုမှ ကျေးရွာသူ/သားများအတွက် ဝင်ငွေနှင့် စားနပ်ရိက္ခာကို အတန်အသင့်သာ ဖူလုံစေသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ရာသီဥတု အနေအထားမှာ စိုက်ပျိုးရန် သင့်တော်သော ရာသီဥတု ဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု ရှိပြီး သီးနှံမျိုးစေ့များမြေသြဇာများ အခြားသွင်း အားစုများကိုဝယ်ယူရရှိနိုင်သော အခွင့်အလမ်း များရှိပါသည်။စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် အလုပ် သမားများ ငှားရမ်း နိုင်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများဖြင့်အိမ်ထောင်စုအများစုမှအသက်မွေးမှုပြုကြသဖြင့်မြန်မာ့လယ်ယာ

ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ထုတ်ချေးသော ချေးငွေကို ထုတ်ယူနိုင်ခြင်း၊ သမဝါယမ ချေးငွေ စသည်ဖြင့် ချေးငွေများကိုလက်လှမ်းမီသည့်အတွက်ကြောင့်မိမိတို့အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများအတွက် သင့်တော်သော ရင်းနှီးငွေ ပမာဏအား ရရှိနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာသည် မြို့နယ်ဆေးရုံနှင့် ကုန်းလမ်းအားဖြင့်(၄)မိုင်ကွာဝေးသောကြောင်း ကျန်းမာရေးအတွက်အဆင်ပြေကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ကလေး၊ လူကြီး၊ ကျား၊ မ မရွေး ကျေးရွာ၏ သာရေး၊ နာရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို တက်တက်ကြွကြွပူးပေါင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပြီး အိမ်ထောင်စု တစ်စုနှင့်တစ်စု မိသားစုသဖွယ် နေထိုင်ကြသောကြောင့် ကြီးမားသော မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေနည်းပါးကာ ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကောင်းမွန်သော အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်လည်းဖြစ်စေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ကျေးရွာတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အစည်းများရှိသော်လည်း သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများ နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန် အားနည်းနေသေးသည်။

ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးသီးနှံများထွက်ရှိပြီးအချိန်မှီရောင်းချနိုင်သည်။ထို့ကြောင့်ထိုက်သင့်သော ဈေးနှင့် ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာရောင်းချနိုင်သည်။

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် စပါးနှင့်မတ်ပဲကိုသာ အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြသောကြောင့် စပါးများ ရိတ်သိမ်းရာတွင် ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်ဖြင့် ရိတ်သိမ်းကြပြီးအချိန်အတိုအတွင်း လုပ်ငန်း ပြီးစီးမှုရှိသော်လည်းငှားရမ်းခဈေးကြီးခြင်း၊အလွယ်တကူငှားရမ်းမရနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် လုပ်ငန်းခွင် အခက်ကြုံရသည်မှာ တောင်သူလယ်သမားတိုင်းကြုံတွေ့ရသည်။

စပါးအထွက်တိုး နည်းပညာများကို နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့များထံမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို အချိန်မီ ထည့်သွင်းနိုင်မှု မရှိနိုင်ခြင်းကြောင့် အထွက်တိုးနည်း ပညာများ၏ ရလဒ်ကို အထင်အရှားမမြင်ရနိုင်၍ နည်းပညာ ပြန့်ပွားကျင့်သုံးမှုနှင့် တောင်သူအားလုံး အကျိုးအမြတ် ဖြစ်ထွန်းလာရန် များစွာအချိန်ယူရအုံးမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအား စီးပွားဖြစ်မလုပ်ကိုင်ကြပါ။ မွေးမြူသည့် နည်းပညာနှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု စရိတ်ထုတ်ချေးပေးနိုင်ပါက ပို၍အဆင်ပြေမည်ဖြစ် ပါသည်။ ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲ များအားစီးပွားဖြစ်မမွေးမြူပါ။

ပညာရေးတွင်ဆင်းရဲသောမိသားစုများမှကျောင်းသား/သူများအဖို့ကျောင်းစရိတ်အတက်နိုင် ၍ ကျောင်းတက်ရန် အခက်အခဲများ ရှိခြင်းကြောင့် မူလတန်းအဆင့် ကျောင်းထွက်နှုန်း အသင့်

အတင့်ရှိသည်။ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းတွင်ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့် စာရေးကိရိယာများ မလုံလောက်သည့်အတွက် ဆင်းရဲသောကျောင်းသား/သူများအတွက် အခက်အခဲများ ရှိနေပါသည်။

ကျန်းမာရေးကုသမှုအတွက် ကျေးရွာရှိ ကျေးလက် ဆေးပေးခန်းသို့သွားရောက် ကုသမှုခံယူနိုင်ပြီး ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အလွယ်တကူရရှိနိုင်သော အခြေအနေရှိပါသည်။ ရွာ၏ အနီးအနားတွင် ရောဂါများကုသရန် ဆေးနှင့် ဆေးဘက် ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ ပြည့်စုံစွာ မရှိခြင်း၊ ကျေးရွာရှိ ကျေးရွာသူ/သားများသည် ကျန်မာရေးနှင့် ပတ်သတ်၍ အသိအမြင် ဗဟုသုတ အားနည်းခြင်းများအား အသိပညာပေး ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးနိုင်လျှင် ကျန်းမာရေး အတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၆) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့ ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် လူမှုစီးပွားဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သာယာရေး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှကွင်းဆင်းအဖွဲ့ဖြင့်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲကြသောအခါလူထုပူးပေါင်းဖော်ထုတ်သောနည်းလမ်းများဖြင့်အဆိုပါရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်နှင့်ပန်းတိုင်ရောက်ရှိရေး အကောင်အထည် ဖော်ရမည့် နည်းဗျူဟာများကို ဆွေးနွေး ဖော်ထုတ် ခဲ့ကြပါသည်။

(က) ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်များတွင် ကျေးရွာသူ/ကျေးရွာသားများ ဝင်ငွေတိုးတက်ရေး၊ တစ်ဦးချင်းစွမ်းရည် တိုးတက်ရေးနှင့် ပညာရေးကို အလေးထားပြီး ကလေးများနှင့် လူငယ်များအတွက် လူသားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမည့် ရည်မှန်းချက်များကိုလည်း (၂၀၁၈ မှ ၂၀၂၂) (၅ နှစ်တာ ကာလ)အတွင်း အောက်ပါ အတိုင်း ရိုးရှင်းစွာ ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) ရွာလူထုသည်စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်တိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ မွေးမြူရေးများ တိုးတက်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေတိုးတက်စေ ရမည်။

(၂) လူငယ်များအား ပညာတတ်မြောက်မှု ပိုမိုတိုးတက်စေခြင်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်များ ကျွမ်းကျင်မှုရှိစေပြီး အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ တိုးတက်လာစေပြီး စီးပွားရှာဖွေနိုင်စွမ်းနှင့် ဝင်ငွေတိုးမြင့်လာရမည်။

(၃) ရွာလူထုသည်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်စေရန်၊သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေ ရရှိ ရန်နှင့် ကျေးရွာမီးလင်းရေး ဆောင်ရွက် ပြီး လူနေမှု အဆင့်အတန်း မြင့်မားလာရမည်။

(ခ) နည်းဗျူဟာ

လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် စီမံကိန်းများကို အောက် ဖော်ပြပါ အကောင်အထည်ဖော်ရေး နည်းဗျူဟာများကို ကျင့်သုံး၍ စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက်များကို ရောက်ရှိမည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

(၁) ကျေးရွာရှိ မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုးနည်းများကိုသာ အသုံးပြုနေသော တောင်သူများ၏ ဝင်ငွေတိုးတက်လာစေရန်အတွက် အထွက်နှုန်းနှင့် အရည်အသွေးကောင်းပြီး ဈေးကွက်အတွင်း လူကြိုက်များသော စပါးမျိုးများကိုသာ ဦးစားပေး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန်နှင့် စိုက်ပျိုးနည်းပညာများ၊ ပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်ရေး နည်းလမ်းများအတွက် လိုအပ်ချက်များကို မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါ သည်။

(၂) လယ်သမားငယ်များနှင့် ကျပန်းမိသားစုများအား မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဖြင့် အပိုဝင်ငွေ ရရှိစေရန် မြို့နယ် မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန၏ အကူအညီဖြင့် တိရစ္ဆာန်ရောဂါ ကာကွယ်ရေး အစီအမံများ လုပ်ဆောင် ခြင်း၊ ကျေးလက်မွေးမြူရေးလုပ်သားများ မွေးထုတ်ပေးခြင်း၊ စနစ်ကျသော ခေတ်မီသောမွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများဖြန့်ဝေခြင်းတို့ကိုလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။

(၃) ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူငယ်များ၏ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ရရှိစေရန်အတွက် ဒေသအတွင်း စက်ရုံအလုပ်ရုံများ တိုးတက်များပြားလာစေရန် ဖိတ်ခေါ်ရန်၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း နည်းပညာသင်တန်းများအတွက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ ဈေးကွက်ထိုးဖောက်မည့် အကျိုးတူအုပ်စုဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ရန်၊ ဒေသထွက်ကုန်များ ဈေးနှုန်း ပိုမိုရရှိရန် ကုန်ကြမ်းမှ ကုန်ချောထုတ်လုပ်သော နည်းပညာများရရှိရန်နှင့် ချေးငွေ လက်လှမ်းမီမှု ရရှိရန် လိုအပ်နေပါသည်။

(၄) ကျေးရွာအတွင်းတွင် လယ်သမားများအတွက် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ချေးငွေ အစီအစဉ် ရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကျေးရွာတွင်း အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် လုံလောက်မှု မရှိသောကြောင့် ချေးငွေ ထုတ်ချေးပေးနိုင်မည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး ထွက်ကုန်များနှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေပါမည်။

(၅) ကျေးရွာတွင်း လမ်းများနှင့် ချဉ်းကပ်လမ်းများအား အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းများ အတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီး ဌာနများ၊ အကူအညီပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ကျေးရွာလူထု လုပ်အား ပေါင်းစပ်ကာ လုပ်ဆောင်သွားပါမည်။

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ်ကျ သော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ များနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြု ချက်အရ ဤအခန်း ကို ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဖော်ပြပါ အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ ၏ လိုအပ်ချက်များအား နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့် အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို အကြံပြု ဖော်ထုတ် ပေးနိုင်ခဲ့ကြ ပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက် ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲနိုင်ရန် နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန် အရေးပါ ပါသည်။ အနာဂတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံ တော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာသူ/သားများကိုယ်တိုင် အားထုတ် လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စီစစ်ခြင်းနှင့် ရွေးချယ်ခဲ့သော ဦးစားပေးစီမံချက်များအား အချိန်မှန် ပြန်လည်သုံးသပ်၍ ပြုပြင်ရေး ဆွဲခြင်း စသည်တို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အကူအညီများ ဆက်လက် ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

(ခ) ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာလူထု၏လိုအပ်ချက် တစ်ရပ်တွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ အခြားဝင် ငွေရ လုပ်ငန်းများအတွက်လုံလောက်သော ချေးငွေများရရှိမှုကလည်း အဓိကဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာများ တွင် ချေးငွေများ ထုတ်ချေးပေးနေသော မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေး ဘဏ်အနေဖြင့် စပါးသီးနှံ (ကာလတိုချေးငွေ) တစ်ခုတည်းကိုသာ ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ပေးနေသောကြောင့် အခြားသီးနှံ စိုက်ပျိုးသူ တောင်သူ များအတွက် လိုအပ်ချက်များ ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ တောင်သူ အများစုသည် ကာလရှည်ချေးငွေများ ထုတ်ချေး ပေးနိုင်သော ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများနှင့် ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်လိုကြသည်။ ကျေးရွာသူ/သားများ လိုအပ်သော ချေးငွေများ ထုတ်ချေးပေး နိုင်ရန် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များကို လျှော့ချပြီး ဒေသလိုအပ်ချက် နှင့်အညီ ပြောင်းလဲသင့် ပါသည်။

(ဂ) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာနှင့် ဈေးကွက်အတွက် အထောက်အပံ့များ ဖြည့် ဆည်းပေးခြင်း

ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်စိန်ခေါ်ချက်တစ်ရပ်မှာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူ များ၏ ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ သဘောသဘာဝများ သိရှိမှု အားနည်းခြင်းနှင့် အရည်အသွေး ကောင်း မွန်သောထုတ်ကုန်များ ရရှိရေးအတွက် ခေတ်မီသောနည်းပညာများ လိုအပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ညောင်တုန်းမြို့နှင့် မဝေးလှသော အားသာချက်ကို အမှီပြု၍ ဒေသထွက်ကုန်များကို သင့်တော်သောဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းချနိုင်ရန် ဈေးကွက်သဘောတရားများကို နားလည်အောင် နည်းလမ်းပြပေးနိုင်မည့် မြို့နယ်အဆင့်မှ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေး ဦးစီးဌာနနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနများ၊ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပူးပေါင်းလမ်းပြဖေးမမှုများကလည်း အရေးပါ လှပါသည်။

ထို့အပြင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာသင်တန်းများ စီစဉ်ပေးခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးရုံသာမက ကျေးရွာများအလိုက် ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင် ရန် လိုအပ်သောလုပ်ငန်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာဖွယ်ရှိသော ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများစသည်တို့အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များအလိုက် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ခြင်းများဖြင့် ချိတ်ဆက်ရန် လိုအပ် ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများကို ချေးငွေအစီအစဉ်များဖြင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ပါက မြန်ဆန်စွာ တိုးတက်လာစေပါမည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာတွင် ဒေသထွက်ကုန်ကြမ်းများကိုသာ ရောင်းချမည့်အစား အရည်အသွေးရှိသော တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ရောင်းချနိုင်ရန် နည်းပညာသင်တန်းများ ရရှိဆောင်ရွက်ခြင်းကလည်း ကျေးရွာရှိ လူသားအရင်းအမြစ်သုံးစွဲမှုကို ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရုံမက ဒေသတွင်း တစ်နိုင်တစ်ပိုင် အသေးစားလုပ်ငန်းများ တိုးတက်လာစေနိုင်သောကြောင့် ကျေးရွာ၏ ဝင်ငွေရရှိမှုကို မြင့်မားလာခြင်း၊ အခြား ဒေသများတွင် ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်နေသူများအား မိမိနေရပ်သို့ ပြန်လာ၍ လုပ်ကိုင်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ တိုးတက်လာစေပြီး မိသားစုများ ပေါင်းစည်းနေထိုင်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း စသည်ဖြင့် ဒေသအတွင်း စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံမှု တိုးတက်လာစေပြီး ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုလျော့နည်းစေရေးကို တစ်ထောင့်တစ်နေရာမှ အထောက်အကူပြု နိုင်ပေမည်။

(ဧ) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်စေနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာများအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိအောင် အောက်ခြေအထိ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်း ငါးနှစ်တာကာလကျော်လွန်ချိန်တွင် ဖော်ပြပါပန်းတိုင်များကို ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီမံချက်များသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအဖြစ် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါမည်။

(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုသည် ငါးနှစ်တာအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲချိန်တွင် စိစစ်ရွေးချယ်ထား သည့် ဦးစားပေးစီမံချက်များမှာ ပြည့်စုံလုံလောက်နိုင်မည် မဟုတ်သေးပေ။ သို့ဖြစ်၍ ကျေးရွာလူထုသည် စီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မှု (၂-၃) နှစ် ကျော်လာချိန်တွင် စီမံကိန်း ငါးနှစ်တာကာလအတွင်း ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ထပ်မံဖော်ထုတ်ပြီး လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်လာ

ပါမည်။ ဆိုးရွားသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် သက်ရောက်မှုများ မရှိခဲ့လျှင် ငါးနှစ်တာဖွံ့ဖြိုးရေး နည်းဗျူဟာသည် အနည်းနှင့်အများ ပြောင်းလဲမ ရှိမည် မဟုတ်သော်လည်း စီမံကိန်းငါးနှစ်တာ အတွင်း ထပ်တိုးစီမံချက်များ ရှိလာနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် နှစ်အလိုက် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ငွေကြေးစီမံမှု ဆိုင်ရာ ရွေးချယ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်နှင့် စီမံချက်များအား ပြုပြင်မွမ်းမံနိုင်ခြင်းတို့ကို ပြုပြင်ရ လွယ်ကူစေရန် ဦးတည်ပါသည်။ ဒေသတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်၊ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်၊ အခြားအရေးပေါ် ကိစ္စများနှင့် အစိုးရဘတ်ဂျက်များအပေါ် မူတည်၍ ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲရန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ငါးနှစ်တာအတွက် ရေးဆွဲထားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်မူဘောင်တွင် နှစ်အလိုက် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ပြင်ဆင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း

အစီအစဉ်နှင့် စီမံချက်များအား ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ခွဲခြမ်းသုံးသပ်ရာတွင် များစွာ အထောက်အကူပြုပါမည်။ Functional classification သည် ဝန်ကြီးဌာန၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် ၄င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော စီမံချက်များကို သိရှိနားလည်ရန် အထောက်အကူပြုပါမည်။ Economic classification သည် စီမံချက်များ၏ အကျိုးရလဒ် ဖြစ်ထွန်းမှုများအား အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း လုပ်ငန်း များ ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် လိုအပ်ပါသည်။

(၁) ကဏ္ဍကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional Classification)

ဆောင်ရွက်မည့်စီမံချက်နှင့် စီမံချက်ဘတ်ဂျက်သည် (က) မည်သည့် ကဏ္ဍအောက်တွင် (ဥပမာ - စိုက်ပျိုးရေး၊ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ စသည်)၊ (ခ) မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည် စသည် ဖြင့် ခွဲခြား သတ်မှတ် နည်းဖြစ်ပါသည်။

(၂) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic Classification)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်အမျိုးအစားသည် မည်သည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစား ဖြစ်သည်ကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

- သာမန် အသုံးစရိတ် (Current Expenditure) ဥပမာ-လစာ၊ နေ့တွက်စရိတ်၊ လုပ်ငန်း လည်ပတ်စရိတ်၊ ငှားရမ်းခ စသည်များ၊
- ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ် (Capital Expenditure) ဥပမာ–ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ နှင့် ပိုသေဝယ်ယူ၍ ရသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး အသုံးစရိတ် (Capacity Building Expenditure) ဥပမာ - ဆွေးနွေးပွဲ၊ သင်တန်းစသည့်အသုံးစရိတ်၊
- လူသားချင်း စာနာမှု အထောက်အပံ့ (Humanitarian Support)

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစည်းအဝေးတွင် အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုများမှ ကျေးရွာတွင် ဆောင်ရွက်သင့်သည့် လုပ်ငန်းခေါင်းစဉ်များ ထွက်ရှိလာပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းများအနက် တက်ရောက်သူ ကျေးရွာသူ/သား အုပ်စု (၄) စုထဲမှ (၁၀) ဦးက ဦးစားပေးရမည့် စီမံချက်များကို အမှတ်ပေးကြပါသည်။ အချို့သော စီမံချက်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အထောက်အပံ့များကို မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

ကျေးရွာလူထုက ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် စီမံကိန်းကာလကို ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ချက်များအား အခြေခံ၍ ရေးဆွဲထားပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းကာလများကို နှစ်စဉ် ပြုပြင်ရေးဆွဲပါမည်။ စီမံကိန်းကာလအပိုင်းအခြားများကို အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

စဉ်	စီမံချက် (Project)	ဦးစားပေး အဆင့်	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁	၂၀၂၂
၁	ကျေးရွာလမ်းကွန်ကရစ်ခင်းခြင်း	၁				✓	✓
၂	လျှပ်စစ်မီးလင်းရေးဆောင်ရွက်ခြင်း	၂			✓	✓	✓
၃	ချေးငွေလိုအပ်ခြင်း	၃			✓		
၄	သီးနှံနှင့်သားငါးကဏ္ဍတိုးတက်စေရေး	၄			✓	✓	
၅	ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများဖန်တီးတိုင်စေရေး	၅				✓	

(ဇ) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် စီမံကိန်းတွင်ပါဝင်သော အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းများနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာများကို လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအလိုက် အသေးစိတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းထဲတွင် စီမံချက်၏ရည်ရွယ်ချက်၊ အကျိုးခံစားသူဦးရေ၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်ပုံစံနှင့် အစီအစဉ်၊ စီမံချက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် ကာလ၊ အခြေခံအဆောက်အဦကိုပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမည့် ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေရေးကြေးရေး အစီအစဉ်များ ပါဝင်ပါသည်။

အချို့သော စီမံချက်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ် အထောက်အပံ့များကို မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ စီမံချက်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် ဦးစားပေး သတ်မှတ်ရာတွင် ဘတ်ဂျက်၊ ငွေကြေး ရရှိနိုင်မှုအပေါ် အခြေခံပြီး နှစ်စဉ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်၊ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်၊ အခြား အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များနှင့် အစိုးရ ဘတ်ဂျက်များအပေါ် မူတည်၍ ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲရန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာလူထုမှ ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ရေးဆွဲထားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် မူဘောင်တွင် နှစ်အလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ အတွက် ပြင်ဆင်ရမည် ဖြစ်သည်။

အောက်ပါ ဇယားတွင် ဖော်ပြထားသော စီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက် ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ (indicative) အဖြစ် ကိုးကားရန် ပမာဏသာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏ တွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီသည် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ - လုပ်အား၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊ အချိန် စသည်)

စီမံချက် ဘတ်ဂျက်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်းစာနာမှုအထောက်အပံ့
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၁	ကျေးရွာလမ်းကွန်ကရစ်ခင်းခြင်း	(၁၀၀) သိန်း		✓		
၂	လျှပ်စစ်မီးလင်းရေးဆောင်ရွက်ခြင်း	(၁၀၀)				

၃	ချေးငွေလိုအပ်ခြင်း	သိန်း (၁၀၀)	✓
၄	သီးနှံနှင့်သားငါးကဏ္ဍတိုးတက် စေ ရေး	သိန်း (၁၀၀)	✓
၅	ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများဖန်တီးတိုင်စေ ရေး	သိန်း (၁၀၀) သိန်း	✓

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ကျေးရွာလူထုက ဦးဆောင် အကောင်အထည်ဖော်မည် ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာ ကျေးရွာတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး တာဝန်ကို အဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များ ခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေး အရည်အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်း အဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန် လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သော အကူအညီများ ရယူဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေး

သင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမား အဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အထောက် အကူပြုလမ်း အဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာ ဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများ ရယူရပါမည်။

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစား ဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်း တွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်း အမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာ အမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့ အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထား သော သတ်သတ်မှတ်မှတ် ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံ ကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီက တာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန် သာ ဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန် ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသော ကော်မတီကို ဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ပါမည်။

(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေး အစီအစဉ် များ ထားရှိ မည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျေးရွာလမ်းကွန်ကရစ်ခင်းခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများ ထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက် ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေ ကောက်ခံခြင်း တို့ ဆောင်ရွက်မည်။ထို့အပြင်တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့်ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်း ကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး

အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်း စသည် ဖြင့်ဆောင်ရွက် ပါမည်။

(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ချောင်းမကြီးကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ် စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက် ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ် သည့် အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကို ပြီးမြောက် အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည် ဖော်သော နည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေး သုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင် လာအောင် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့ အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံး လုပ်ငန်း များ တည်ဆောက်ပါမည်။

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (financial progress) တို့ကို စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို သုံးလပတ်အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ပါမည်။ ကြီးကြပ် စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံချက် လုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီးတို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာ ကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦး သတင်း အချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံ သတင်းအချက်အလက်များ သည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှု ကို တိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator) များ ဖြစ်ပါမည်။ သုံးလပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး တွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ (monitoring report) ကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီက ဦးဆောင်ပါမည်။ သုံးလပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါ အချက်များ အပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(၁) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ

- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲ အဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြု ချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် စီမံကိန်းများ၊

(၂) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအနှီး လိုအပ်ချက်များ စုစည်းပြီးစီးမှု (မူလ လျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- သုံးလပတ်ကုန်တွင် ရှိသော ငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်း လက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များ စုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်း ပြင်ဆင်မှု တိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် သုံးလပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစု ပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ စာမျက်နှာ (၂-၃) ခန့် ပါဝင်သော အစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သော အကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလ နှစ်တစ်နှစ် ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်စုံမှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆောင်ရွက်နေသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ဖိတ်ကြား အသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ -

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊
- မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များ)၊
- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများနှင့် သက်ဆိုင်သော မြို့နယ်ဦးစီးဌာနများ၊
- သတင်းမီဒီယာများ၊
- ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ - မြို့နယ်အတွင်းရှိ အင်ဂျီအို အဖွဲ့များ) စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲတွင် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များ ရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။

ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

ယခုကဲ့သို့ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် စီမံဆောင်ရွက်စဉ် အစကနဦး ကာလတွင် အချိန်ပိုင်းအလိုက် လေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာကဲ့သို့ နည်းပညာ အကူအညီများကို မြို့နယ်အဖွဲ့အစည်းများထံမှ လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၂)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	မသန်စွမ်းသူ အရေအတွက်	
					ကျား	မ
၁ နှစ် အောက်	နို့စို့အရွယ်	၅	၅	၁၀		
၁ နှစ်မှ ၄ နှစ်	၅ နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၁၀	၁၀	၂၀		
၅ နှစ်မှ ၉ နှစ်	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၂၀	၂၀	၄၀		
၁၀ နှစ်မှ ၁၄ နှစ်	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၂၀	၂၀	၄၀		
၁၅ နှစ်မှ ၆၄ နှစ်	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၂၅	၂၅	၅၀		
၆၅ နှစ် နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၁၀	၁၀	၂၀		
စုစုပေါင်း		**၈၀**	**၈၀**	**၁၆၀**		
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု		**၄၉**				

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

မှတ်ချက်။ ။အသက်အုပ်စု၁နှစ်အောက်ဆိုသည်မှာမွေးကင်းစမှအသက် (၁) နှစ် မပြည့်မီအရွယ်၊ ၁နှစ်မှ၄နှစ်ဆိုသည်မှာအသက် (၁) နှစ်ပြည့်အရွယ်မှ (၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၅နှစ်မှ၉နှစ် ဆိုသည်မှာ အသက် (၅) နှစ်ပြည့်သည်မှအသက် (၁၀) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊၁၀နှစ်မှ၁၄နှစ်ဆိုသည်မှာအသက် (၁၀)နှစ်ပြည့်သည်မှအသက် (၁၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊၁၅နှစ်မှ၆၄နှစ်ဆိုသည်မှာအသက် (၁၅)နှစ် ပြည့်သည်မှအသက် (၆၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊အသက်၆၅နှစ်နှင့်အထက်ဆိုသည်မှာအသက် (၆၅) နှစ်ပြည့်အရွယ်နှင့်၎င်းထက်အသက်ကြီးသည့်အရွယ်များကိုဆိုလိုသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ စွန်တနီးကျေးရွာအုပ်စု၊ ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု(**၄၉**)စု၊ လူဦးရေ(**၁၆၀**) ရှိ၍ တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှ(**၃.၂**)ဦးခန့်ရှိသည်။

(ခ) အလုပ်လုပ်နိုင်သူအင်အား

(ခ-၁) လုပ်သားအင်အားနှင့်ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့်ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်					အဓိက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းမဟုတ်သောအခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီးမှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စု	ဦးရေ			
					ကျား	မ		
စိုက်ပျိုးစီးပွား လုပ်ငန်းများ								
၁	**လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၁၅	၅၀					မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း						၂၅	မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၃	**ငါးလုပ်ငန်း (ရေချို/ရေငန်ငါး/ပုစွန် စသော ရေသတ္တဝါများ ဖမ်းခြင်း၊ မွေးမြူခြင်း)**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၅	၅					မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၄	**သစ်တောလုပ်ငန်း**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်					အဓိက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမဟုတ်သောအခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီးမှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စု	ဦးရေ			
					ကျား	မ		
စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ								
၅	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၆	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၁	၁					မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☑
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၇	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၁	၁					မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☑
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၈	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၂	၅					မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား /							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်					အဓိက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းမဟုတ်သောအခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီးမှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စု	ဦးရေ			
					ကျား	မ		
	ဝန်ထမ်း							
၉	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာနှင့် တာရှည်ခံအိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၀	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၄	၅					မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၁	**လက်လီ- လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၄	၄					မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐နိမ့် ☐
၁၂	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်					အဓိက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းမဟုတ်သောအခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီးမှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စု	ဦးရေ			
					ကျား	မ		
၁၃	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၃	၆					မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၄	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၁	၁					မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
၁၅	အိမ်ခြံမြေ၊ ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၆	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ကာကွယ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်					အဓိက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းမဟုတ် သောအခြားဝင်ငွေ ရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ် ပြီးမှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စု	ဦးရေ			
					ကျား	မ		
၁၇	**ပညာရေး**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၅	၅					မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
၁၈	**ကျန်းမာရေး**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၂	၂					မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
၁၉	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၂၀	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							☒
	အလုပ်သမား / ကျပန်း / ရာသီအလို	၅	၁၅					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်					အဓိက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းမဟုတ်သောအခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီးမှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စု	ဦးရေ			
					ကျား	မ		
	က် အလုပ်သမား							
၂၁	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ကုမ္ပဏီများတွင်လုပ်ကိုင်သူများ							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	စုစုပေါင်း	၄၉	၉၅				၂၅	☒

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

မှတ်ချက်။။“အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူများ”အရေအတွက်တွင်**“မိသားစုဝင်လုပ်အား”ထပ်မံထည့်သွင်း**ကောက်ယူခြင်း မပြုရပါ။ **“ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊လတ်၊မြင့်)”** ဆိုသည်မှာဖော်ပြပါလုပ်ငန်းတစ်ခုတွင်ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလုပ်လိုသူ (သို့မဟုတ်) အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်းအဖြစ်လုပ်ကိုင်လိုသူများအတွက်အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရရှိနိုင်မှုအခြေအနေကိုဆိုလိုပါသည်။ဥပမာ -**“စိုက်ပျိုးရေး”** ကဏ္ဍ၏ **“ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း”**တွင်ရပ်တည်နိုင်မှု **“မြင့်”** ဆိုပါက အဆိုပါ လုပ်ငန်းတွင်ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းတစ်ခု လုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများ နေသည်ဟုဆိုလိုပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြပြီး မွေးမြူရေး၊ ငါးလုပ်ငန်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများအား အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

(ခ-၂) လုပ်ငန်းနှင့်ကျား၊မအလိုက်အနည်းဆုံးနှင့်အများဆုံးလုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့်ကျား၊မအလိုက်အနည်းဆုံးနှင့်အများဆုံးလုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)	အနည်းဆုံး (ကျပ်)

			ကျား	မ	ကျား	မ
၁	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး	နေ့စား	၆၀၀၀	၄၀၀၀	၅၀၀၀	၄၀၀၀
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား				
၃	ငါးလုပ်ငန်း (ရေချို/ရေငန်ငါးဖမ်းခြင်း၊မွေးမြူခြင်း)	နေ့စား				
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား				
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား				
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား				
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား				
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား				
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်း ပေးသူ စသည်)	နေ့စား				
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း	နေ့စား				

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်(၁) **လခစားအလုပ်သမားများ၏တစ်ရက်ဝင်ငွေ** = (**လစာ**÷၂၂.၇၅)

(၂) **နာရီတွက်ဖြင့်ရသောအလုပ်သမားများ၏တစ်ရက်ဝင်ငွေ** = (**တစ်နာရီဝင်ငွေ**×**၈**)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် ပန်းရံ လုပ်ငန်းများကို နေ့စားလုပ်ကိုင်ကြရာတွင် ကျားနှင့်မ တစ်နေ့လုပ်အားချင်း မတူကြကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိ ရပါသည်။

(ဂ) သဘာဝရင်းမြစ်များ

(ဂ-၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာအရည်အသွေး(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
လယ်မြေ	၁၃၂	ကောင်း ☐ သင့်☑ ညံ့ ☐
ယာမြေ / တောင်ယာမြေ		ကောင်း ☐ သင့်☐ ညံ့ ☐
ဥယျာဉ်ခြံမြေ		ကောင်း ☐ သင့်☐ ညံ့ ☐
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ		ကောင်း ☐ သင့်☐ ညံ့ ☐
ဓနိတောမြေ		ကောင်း ☐ သင့်☐ ညံ့ ☐
စားကျက်မြေ		ကောင်း ☐ သင့်☐ ညံ့ ☐
မြေလွတ်မြေလပ်		ကောင်း ☐ သင့်☐ ညံ့ ☐
စုစုပေါင်း	၁၃၂	☒

ရင်းမြစ် ... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊** (၃) **လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၊** (၄) **ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။**

မှတ်ချက်။ ။ မြေလွတ်မြေလပ်ဆိုသည်မှာ ယခင်ကသီးစားခံယူလုပ်ကိုင်လာခဲ့ပြီး အကြောင်းအမျိုးမျိုး ကြောင့်စွန့်လွှတ်ထားသည့် သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်သူမရှိသောစိုက်ပျိုးရေး (သို့) မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်နိုင်သည့် မြေနှင့်နိုင်ငံတော်ကသီးသန့်လျာထားသတ်မှတ်သည့် မြေများကို ဆိုလိုသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လယ်မြေဧက (၁၃၂)ခန့်ကို စပါး၊ ပဲနှင့် ကွမ်းကို စိုက်ပျိုးကြသည်။

(၈-၂) **ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ**

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	**ကျေးရွာနှင့်အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင်သဘာဝအတိုင်းတွေ့ရှိနိုင်မှု** (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	**အသုံးချနိုင်မှု** (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	**လွန်ခဲ့သော(၁၀)နှစ်ကအခြေအနေ**(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
သတ္တုနှင့်အခြားတွင်းထွက်သယံဇာတများ (ဓာတ်ငွေ့၊ရေနံ၊ကျောက်မျက်စသည်။)	များ ☐ သင့်☐ နည်း ☐ မရှိ ☑	လွယ် ☐ ခက်☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐	လျော့ ☐ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☐
ကျောက်၊သဲ၊ကျောက်စရစ်စသည်များ	များ ☐ သင့်☐ နည်း ☐မရှိ ☑	လွယ် ☐ ခက်☐အသုံးမပြုနိုင်ပါ	လျော့ ☐ တိုး ☐အပြောင်းအလဲမရှိ

အမျိုးအစား	**ကျေးရွာနှင့်အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင်သဘာဝအတိုင်းတွေ့ရှိနိုင်မှု** (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	**အသုံးချနိုင်မှု** (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	**လွန်ခဲ့သော(၁၀)နှစ်ကအခြေအနေ**(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
		☐	☐
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	များ ☐ သင့်☐ နည်း ☑ မရှိ ☐	လွယ် ☐ ခက်☑အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐	လျော့ ☐ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☐
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	များ ☐ သင့်☐ နည်း ☐ မရှိ ☑	☒	လျော့ ☐ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☐
ရေ - မြေပေါ်ရေ (အင်း၊အိုင်၊ကန်၊ချောင်း၊မြစ်၊စိမ့်စမ်း)	များ ☐ သင့်☑ နည်း ☐ မရှိ ☐	လွယ် ☑Â ခက်☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐	လျော့ ☐ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☑
ရေ - မြေအောက်ရေ (တွင်းတိမ်၊တွင်းနက်၊လက်တူးတွင်း)	များ ☐ သင့်☑ နည်း ☐ မရှိ ☐	လွယ် ☑ ခက်☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐	လျော့ ☐ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☑
သစ်တော - အပူပိုင်းသစ်တော	များ ☐ သင့်☐ နည်း ☐ မရှိ ☑	လွယ် ☐ ခက်☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐	လျော့ ☐ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☐
သစ်တော - ဒီရေတောများ	များ ☐ သင့်☐ နည်း ☐ မရှိ ☑	လွယ် ☐ ခက်☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐	လျော့ ☐ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☐

ရင်းမြစ် … **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊သစ်တောဦးစီးဌာန၊အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ဓာတ်သတ္တုနှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များမရှိပါ။ အဝီစိတွင်းမှ ရေကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး သုံးစွဲရပါသည်။

(ဃ) ဥတုရာသီနေအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု	အလွန်မပြေလည်သောအိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	များ	အသင့်အတင့်	နည်း	အလွန်နည်း (သို့) မရှိ
အိမ်အခြေအနေ	အလွန်ကောင်း	အသင့်အတင့်ကောင်း	ညံ့	အလွန်ညံ့
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဆိုင်သောပိုင်ဆိုင်မှု	များ	အသင့်အတင့်	နည်း	မရှိ
အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်း	စီးပွား (ဝင်ငွေ) အလွန်ကောင်း	စီးပွား (ဝင်ငွေ) အသင့်အတင့်	စီးပွား (ဝင်ငွေ) နည်း	စီးပွား (ဝင်ငွေ) အလွန်နည်း
အိမ်ထောင်စု	၇	၁၂	၂၀	၁၀

ရင်းမြစ် ... (၁) **ကျေးရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုအလွန်နည်းပါသည်။ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနည်းပါသည်။

(င) ထိခိုက်လွယ်မှု

(င-၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲတစ်နေ့လျှင်အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့်အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏၃၀ရာခိုင်နှုန်းစီ)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ(ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခုစီအလိုက်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်များကိုဖော်ပြရန်)
၃လအောက်ဝမ်းစာဖူလုံမှု	၇၅		အခြားအစာပြောင်းလဲစား = ____________ အစာလျှော့စား = ____________ အထောက်အပံ့ယူ = ____________ ချေးယူ = ____၇၅_____ လုပ်အားခကြိုယူ = ____________
၃လနှင့်၆လကြားဝမ်းစာဖူလုံမှု			အခြားအစာပြောင်းလဲစား = ____________ အစာလျှော့စား = ____________ အထောက်အပံ့ယူ = ____________

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အမျိုးသမီးဦး ဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ(ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခုစီအလိုက်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်များကိုဖော်ပြရန်)
			ချေးယူ = ___________ လုပ်အားခကြိုယူ = ___________
၆လမှ၁၂လအထိ ဝမ်းစာဖူလုံမှု			အခြားအစာပြောင်းလဲစား = ___________ အစာလျှော့စား = ___________ အထောက်အပံ့ယူ = ___________ ချေးယူ = ___________ လုပ်အားခကြိုယူ = ___________

ရင်းမြစ်..ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ရာခိုင်နှုန်းစီအားစစ်တမ်း ကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် ဥစ္စာဓနအဆင့်အရ (၃)လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံမှု အိမ်ထောင်စု (၆၃)စု သည် ဝမ်းစာဖူလုံရေးအတွက် ချေးယူသောနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(င-၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သောအုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သောအုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို၆၄နှစ်နှင့်အထက်			
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသောမသန်စွမ်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်			
	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု			
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု			
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့်ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို (၆၄)နှစ် အထက် မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(င-၃) ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၉)   ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေနှင့်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အစီအမံများ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)			စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (ထိခိုက်မှုလျော့နည်းရေးနှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့်အစီအမံများ)		
	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ	နိမ့်	လတ်	မြင့်	နိမ့်	လတ်	မြင့်
၁	မြစ်ရေကြီးမှု						
၂	လျှပ်တပြက်ရေကြီးခြင်း						
၃	မုန်တိုင်းဒီရေ						
၄	ဆူနာမီ						
၅	တိုင်ဖုန်းမုန်တိုင်း	✓					
၆	လေဆင်နှာမောင်း						
၇	ငလျင်	✓					
၈	အပူလှိုင်း	✓					
၉	စိုက်ပျိုးမြေများတွင်ရေငံဝင်ရောက်မှု						
၁၀	အအေးလှိုင်း	✓					
၁၁	မိုးသီးကြွေကျမှု						
၁၂	မိုးခေါင်ခြင်း	✓					
၁၃	တောမီးလောင်ခြင်း						
၁၄	မြစ်ကမ်းပါးပြိုခြင်း						
၁၅	ကမ်းရိုးတန်းတိုက်စားမှု						
၁၆	မြေပြိုခြင်း						
	လူကြောင့်ဖြစ်တဲ့ဘေးအန္တရာယ်များ	နိမ့်	လတ်	မြင့်	နိမ့်	လတ်	မြင့်
၁၇	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	✓			✓		
၁၈	သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု	✓			✓		

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)			စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (ထိခိုက်မှုလျော့နည်းရေးနှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့်အစီအမံများ)		
	(မြေ၊ရေ)						
၁၉	မြေပြိုခြင်း၊မြေဆီလွှာပျက်စီးခြင်း	✓			✓		
၂၀	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	✓			✓		
၂၁	ငှက်ဖျားရောဂါ	✓			✓		
၂၂	တီဘီရောဂါ	✓			✓		
၂၃	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ						
၂၄	ကပ်ရောဂါ	✓			✓		
၂၅	ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ						
၂၆	တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု						
၂၇	လူကုန်ကူးခြင်း						
၂၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲခြင်းစသည်						

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊လူငယ်အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

။ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုဆိုရာ၌ကျေးရွာတွင်စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံခြင်း၊ရေကြီးခြင်း၊မိုးခေါင်ခြင်းစသည့်အခြေအနေများဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိပါကယင်းဖြစ်စဉ်များအတွက်ကျေးရွာသူရွာသားများထိခိုက်သက်ရောက်မှုရှိနိုင်ပါသလား။ထိခိုက်မှုရှိပါကကျေးရွာ၏မည်သို့သောအိမ်ထောင်စုများနှင့်အိမ်ထောင်စုမည်မျှထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံစားကြရပါသလဲ။ (ဥပမာ။။

အိမ်ထောင်စု၁၀၀တွင်၂၅အိမ်ထောင်စုအောက် – နိမ့်

အိမ်ထောင်စု၁၀၀တွင်၂၅မှ၅၀အိမ်ထောင်စု – လတ်

အိမ်ထောင်စု၁၀၀တွင်၅၀အိမ်ထောင်စုအထက် – မြင့်)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွင် မုန်တိုင်းကြောင့် အနည်းငယ်ထိခိုက်မှုရှိခဲ့သည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် ရေငန်ဝင် ရောက်မှုမရှိပါ။ လူအများဖြစ်သော မုန်တိုင်းနှင့်ကပ်ရောဂါမှလွဲ၍

အခြားရောဂါ အကြီးအကျယ် မရှိပါ။ ကပ်ရောဂါများကို အတတ်နိုင်ဆုံး ထိန်းသိမ်းနိုင်ပါသည်။

(င-၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)			စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (ထိခိုက်မှုလျော့နည်းရေးနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့်အစီအမံများ)		
	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ	နိမ့်	လတ်	မြင့်	နိမ့်	လတ်	မြင့်
၁	လူငယ်	✓			✓		
၂	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု	✓			✓		
၃	ဆင်းရဲသားတောင်သူ	✓			✓		
၄	သဘာဝဘေးဒဏ်ဆိုးရွားစွာကျရောက်နိုင်သောအိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါထူပြောသောဒေသတွင်နေထိုင်သူ	✓			✓		
၅	ပင်လယ်/မြစ်ကမ်းဘေးနေထိုင်သူများ	✓			✓		
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ချေများသောနေရာတွင်နေထိုင်သူများ	✓			✓		
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွါရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	✓			✓		
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	✓			✓		
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်များ	✓			✓		
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ကျပန်းများ	✓			✓		
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	✓			✓		
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဧရိယာတွင်နေထိုင်သူများ	✓			✓		

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)			စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (ထိခိုက်မှုလျော့နည်းရေးနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့်အစီအမံများ)		
	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ	နိမ့်	လတ်	မြင့်	နိမ့်	လတ်	မြင့်
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင်နေထိုင်သူများ	✓			✓		
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သားများ	✓			✓		
၁၅	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	✓			✓		
၁၆	နေရပ်ပြန်အခြေချသူများ	✓			✓		
၁၇	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	✓			✓		
၁၈	ကားမောင်းပြီးအသက်မွေးသူများ	✓			✓		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ ကျေးရွာရှိလူငယ်များ၊အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်ထောင်စုများစသည်တို့ သည်မည်သို့သော အခြေအနေများတွင် လွယ်လွယ်ကူကူထိခိုက်သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါသလား။ထိခိုက်မှုရှိပါကမည်မျှအထိထိခိုက် ကြပါသနည်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် နေထိုင်သော အိမ်ထောင်စုများသည် အလွှာအသီးသီး၊ လူတန်းစား အသီးသီး အတွက် အလွယ်တကူထိခိုက်သက်ရောက်မှု အများအပြားမရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများအခြေအနေ

(က-၁) ကျေးရွာတွင်းရှိလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
			ကျား	မ	ပေါင်း		

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
			ကျား	မ	ပေါင်း		
၁	လူငယ် အဖွဲ့	၁□၂☑၃□	၇	၄	၁၁	ပညာရေး□ငွေကြေး□ကျန်းမာ ရေး□ဘာသာရေး□ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး□ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး☑ လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး□	ကောင်း□ သင့်☑ ညံ့□
၂	ကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေး ကော်မတီ	၁□၂☑၃□	၄	၃	၇	ပညာရေး□ငွေကြေး□ ကျန်းမာရေး□ဘာသာရေး□ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး□ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး☑ လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး□	ကောင်း☑ သင့်□ ညံ့□
၃		၁□၂□၃□				ပညာရေး□ငွေကြေး□ ကျန်းမာရေးÂဘာသာရေးÂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး□ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး□ လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး□	ကောင်း□ သင့်Âညံ့□
၄		၁□၂□၃□				ပညာရေး□ငွေကြေး□ ကျန်းမာရေးÂဘာသာရေး□ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး□ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး□ လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး□	ကောင်း□ သင့်Â ညံ့□
၅		၁□၂□၃□				ပညာရေး□ငွေကြေး□ ကျန်းမာရေး□ဘာသာရေး□ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး□ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး□ လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး□	ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□
၆		၁□၂□၃□				ပညာရေး□ငွေကြေး□ ကျန်းမာရေး□ဘာသာရေး□ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး□ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး□ လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး□	ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
			ကျား	မ	ပေါင်း		
၇		၁☐၂☐၃☐				ပညာရေး☐ငွေကြေး☐ ကျန်းမာရေး☐ဘာသာရေး☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး☐ လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး☐	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) **စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့စသည့်။**

(၂) **လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊လူငယ်အဖွဲ့၊ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။**

(၃) **ဘာသာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း(၃)ခုရှိပြီး လုပ်ဆောင်မှု အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(က-၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အဖွဲ့အစည်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့်အစီအစဉ်(အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်)
၁	Pact Myanmar	၁☐၂☑၃☐၄☐၅☐၆☐၇☐	ပညာရေး☐ငွေကြေး☐ ကျန်းမာရေး☐ဘာသာရေး☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး☐
၂		၁☐၂☐၃☐၄☐၅☐၆☐၇☐	ပညာရေး☐ငွေကြေး☐ ကျန်းမာရေး☐ဘာသာရေး☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး☐
၃		၁☐၂☐၃☐၄☐၅☐၆☐၇☐	ပညာရေး☐ငွေကြေး☐ ကျန်းမာရေး☐ဘာသာရေး☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐

စဉ်	အမည်	**အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား**(မှန်ရာ<u>တစ်ခုကိုသာ</u>ရွေးရန်)	**အဖွဲ့အစည်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့်အစီအစဉ်**(အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်)
			သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး□
၄		၁□၂□၃□၄□၅□၆□၇□	ပညာရေး□ငွေကြေး□ ကျန်းမာရေး□ဘာသာရေး□ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး□ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး□
၅		၁□၂□၃□၄□၅□၆□၇□	ပညာရေး□ငွေကြေး□ ကျန်းမာရေး□ဘာသာရေး□ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး□ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး□
၆		၁□၂□၃□၄□၅□၆□၇□	ပညာရေး□ငွေကြေး□ ကျန်းမာရေး□ဘာသာရေး□ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး□ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး□

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) **ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း** (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ) (**ဥပမာ –ဓမ္မစကူးလ်ဖောင်ဒေးရှင်း၊** Christian Aid Missions **စသည်**)

(၂) **အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း** (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ) (**ဥပမာ** – Care International, Save the Children, Gret, Pact Myanmar **စသည်**)

(၃) **အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း**

(၄) **နိုင်ငံအများ၏ရန်ပုံငွေဖြင့်ဆောင်ရွက်သောဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ** (**ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်**)

(၅) **နိုင်ငံတစ်ခု၏ရန်ပုံငွေဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသောဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ** (**ဥပမာ** GIZ, UKAid, USAid, **စသည်**)

(၆) **ပရဟိတအဖွဲ့** (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) **ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ**

နိုင်ငံတော်မှဒေသအကျိုး၊ ပြည်သူ့အကျိုးကိုထိရောက်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်စေရန်အလို့ငှာ ဥပဒေ၊နည်းဥပဒေ၊ လမ်းညွှန်ချက်များဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းကာဖွဲ့စည်းပေးထားနေသောအဖွဲ့အစည်း၊အသင်းအဖွဲ့များ (ဥပမာ - သမဝါယမဦးစီးဌာန၏သမဝါယမအသင်း၊ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏မြစိမ်းရော

င်စသည်) တို့ကိုဤဇယားတွင်ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းမပြုပါရန်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကွမ်းခြံကုန်းကျေးရွာတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း (၁)ခုသာ ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(ခ-၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား (မြေပိုင်ဆိုင်သည့်အိမ်ထောင်စုများ)

ဇယား (၁၃) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၁၉		မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ကေအောက်	၁၅		ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ကေမှ၅ကေကြား	၁၀		တောင်သူငယ်
၄	၅ကေမှ၁၂.၅ကေကြား	၃		တောင်သူလတ်
၅	၁၂.၅ကေအထက်	၂		တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုစုစုပေါင်း		၄၉		☒

ရင်းမြစ် ... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊** (၂) **ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေယာမဲ့(၄၅)ဦး ရှိပါသည်။ လယ်မြေရှိသူများမှာလည်း စီးပွားရေးလည်ပတ်ရုံသာရှိ ပါသည်။

(၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိကရေအရင်းအမြစ်များမှရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ရေအရင်းအမြစ်နှင့်ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	အရင်းအမြစ်	ရေသောက် (ကေ)	ရေရရှိနိုင်မှု		
			တစ်နှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်(မှန်ရာ<u>တစ်ခုကိုသာ</u>ရွေးရန်)	**လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)** (မှန်ရာ<u>တစ်ခုကိုသာ</u>ရွေးရန်)	**လွန်ခဲ့သော(၁၀)နှစ်ကအခြေအနေ**(မှန်ရာ<u>တစ်ခုကိုသာ</u>ရွေးရန်)
၁	ဆည်		တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐ရာသီအလိုက်☐ မဖြေဆိုပါ☐	ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐	လျော့☐တိုး☐အပြောင်းအလဲမရှိ☐

စဉ်	အရင်းအမြစ်	ရေသောက် (ဧက)	ရေရရှိနိုင်မှု		
			တစ်နှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်(မှန်ရာ <u>တစ်ခုကိုသာ</u>ရွေးရန်)	**လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)** (မှန်ရာ<u>တစ်ခုကို</u> <u>သာ</u>ရွေးရန်)	**လွန်ခဲ့သော(၁၀)နှစ် ကအခြေအနေ**(မှန် ရာ<u>တစ်ခုကိုသာ</u>ရွေးရ န်)
၂	**ရေလွှဲဆည်**		**တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐ရာ သီအလိုက်☐ မဖြေဆိုပါ☐**	**ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆို ပါ☐**	**လျော့☐တိုး☐အ ပြောင်းအလဲမရှိ☐**
၃	**မြစ်ရေတင် စီမံကိန်း**		**တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐ရာ သီအလိုက်☐ မဖြေဆိုပါ☐**	**ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆို ပါ☐**	**လျော့☐တိုး☐အ ပြောင်းအလဲမရှိ☐**
၄	**ရေသွင်းမြော င်း**		**တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐ရာ သီအလိုက်☐ မဖြေဆိုပါ☐**	**ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆို ပါ☐**	**လျော့☐တိုး☐အ ပြောင်းအလဲမရှိ☐**
၅	**အဝီစိတွင်း**	**၂၀**	**တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐ရာ သီအလိုက်☑ မဖြေဆိုပါ☐**	**ရှိ☑မရှိ☐မဖြေဆို ပါ☐**	**လျော့☐တိုး☐အ ပြောင်းအလဲမရှိ☑**
၆	**လက်ငင်ရေ တွင်း**		**တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐ရာ သီအလိုက်☐ မဖြေဆိုပါ☐**	**ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆို ပါ☐**	**လျော့☐တိုး☐အ ပြောင်းအလဲမရှိ☐**
၇	**စိမ့်စမ်းရေ**		**တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐ရာ သီအလိုက်☐ မဖြေဆိုပါ☐**	**ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆို ပါ☐**	**လျော့☐တိုး☐အ ပြောင်းအလဲမရှိ☐**
၈	**ချောင်းရေ**		**တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐ရာ သီအလိုက်☐ မဖြေဆိုပါ☐**	**ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆို ပါ☐**	**လျော့☐တိုး☐အ ပြောင်းအလဲမရှိ☐**

ရင်းမြစ် ... (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊** (၂) **ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ မိုးစပါးကို မိုးရေသုံး၍ နွေရာသီ စိုက်ပျိုးသီးနှံများအား အဝီစိတွင်းမှ ရေသွင်း၍ စိုက်ပျိုးပါသည်။

(၃) အဓိကသီးနှံများနှင့်အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့်အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်းစိုက်ဧက	တစ်ဧကအထွက်နှုန်း				သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့်ကာလ		သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	ထိခိုက်လွယ်မှု(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျှမ်းမျှ	မှ	ထိ			
စပါး	၂၃၂	တင်း	၅၀	၁၀၀	၇၅	Jun	Oct	မြင့်□လတ်Â နိမ့်□	မြင့်□လတ်Â နိမ့်□	မြင့်□လတ်□ နိမ့်Â
ပဲ	၂၀၀	တင်း	၁၂	၁၅	၁၃	Dec	Apr	Oct	မြင့်□လတ်Â နိမ့်□	မြင့်□လတ်□ နိမ့်□
ကွမ်း	၃၂	ပိဿာ	၅	၁၀	၇.၅	Jun	Dec	မြင့်□လတ် □နိမ့်□	မြင့်□လတ်□ နိမ့်□	မြင့်□လတ်□ နိမ့်□
								မြင့်□လတ် □နိမ့်□	မြင့်□လတ်□ နိမ့်□	မြင့်□လတ်□ နိမ့်□
								မြင့်□လတ် □နိမ့်□	မြင့်□လတ်□ နိမ့်□	မြင့်□လတ်□ နိမ့်□
								မြင့်□လတ် □နိမ့်□	မြင့်□လတ်□ နိမ့်□	မြင့်□လတ်□ နိမ့်□

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ မိုးစပါးမှာ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်၍ ရေစို၊ ရေမြုပ်၊ အပျက်အစီးများပြီး အထွက်နည်း သည်။ မိုးစပါးပြီးချိန်တွင် မတ်ပဲကိုစိုက်ပျိုးကြသည်။ ကွမ်းကို တစ်နှစ်ပတ်လုံးစိုက်ပျိုးနိုင်သည်။

(၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	တစ်ဦးချင်းပိုင်	ရွာပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်	ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသောတောင်သူအရေအတွက်
ထွန်စက်				
လက်တွန်းထွန်စက်	၁၀			၅

စက်အမျိုးအစား	တစ်ဦးချင်းပိုင်	ရွာပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်	ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသောတောင်သူအရေအတွက်
အစေ့ချကိရိယာ				
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်				
ရိတ်သိမ်းစက်				
ခြွေလှေ့စက်	၄			
ရေစုပ်စက်	၅၀			
ခြေနင်းရေတင်စက်				
မြက်ရိတ်စက်	၅			

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်ယာမြေစိုက်ပျိုးသူဦးရေအနည်းငယ်ရှိသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကရိယာများ အနည်းငယ်သာပိုင်ဆိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၅) သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးစေရန်အတွက်အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးစေရန်အတွက်အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်** (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဇယား၁၇နှင့်၁၈ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
သဘာဝရေမြေရာသီဥတုအနေအထား	**အလွန်ကောင်း☐ကောင်း☐သင့်တင့်မျှတ☐မဖြေဆိုပါ☐**
လယ်ယာမြေအသုံးချနိုင်မှု	**အလွန်ကောင်း☐ကောင်း☐သင့်တင့်မျှတ☐မဖြေဆိုပါ☐**
စိုက်ပျိုးရေအရင်းအမြစ်	**ပေါများ☐အသင့်အတင့်ရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ဈေးငွေနှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	**အလွယ်တကူရသည်☐ရသည်☐မဖြေဆိုပါ☐**
သီးနှံမျိုးစေ့ရရှိနိုင်မှု	**မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကိုလွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်သည်☐သီးနှံမျိုးစေ့များဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်☐မဖြေဆိုပါ☐**
သဘာဝမြေဆွေး / အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာနှင့်အခြားအော်ဂဲနစ်သွင်းအားစုများ	**လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ/ရနိုင်သည်☐ဝယ်ယူရနိုင်သည်☐မဖြေဆိုပါ☐**
ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ဓာတ်မြေဩဇာနှ	**လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ/ရနိုင်သည်☐ဝယ်ယူရနိုင်သည☑မဖြေဆိုပါ☐**

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဇယား၁၇နှင့်၁၈ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက "မဖြေဆိုပါ" ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
ငွေ့ အခြားဓာတုဗေဒသွင်းအားစုများ	
လုပ်သားရရှိနိုင်မှု	**အလွယ်တကူရနိုင်သည်☐ရနိုင်သည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
နည်းပညာ၊အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ	**အလွယ်တကူရနိုင်သည်☐ရနိုင်သည☑မဖြေဆိုပါ☐**
သီးနှံဈေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	**သီးနှံများကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည်☐** **သီးနှံများကိုရောင်းချနိုင်သည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
ရာသီဥတုအခြေအနေပြောင်းလဲမှု (အပူချိန်၊မိုးရေချိန်)	**ထိခိုက်သည်☐ မထိခိုက်ပါ ☐ မဖြေဆိုပါ☐**

ရင်းမြစ် ... (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊** (၂) **သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီးဌာနများ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် ဓာတ်မြေသြဇာသုံးရသောကြောင့် မြေဆီလွှာများ လျော့နည်း ပျက်စီးစေပါသည်။ သီးနှံအထွက်တိုးရန်အတွက် ရင်းနှီးမြှပ်နှံရန် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှု အားနည်း၍ ထွက်သင့် သလောက်မထွက်ပါ။

(၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။ဇယား၁၇နှင့်၁၈ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက "မဖြေဆိုပါ" ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
သဘာဝရေမြေရာသီဥတုအနေအထား	**မြေဆီသြဇာမကောင်း☐ရာသီဥတုမမှန်☐မဖြေဆိုပါ☐**
လယ်ယာမြေအသုံးချနိုင်မှု	**လယ်ယာမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုမရှိပါ☐လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှုများသည်☐** **လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှုအသင့်အတင့်ရှိသည်☑** **ပလပ်မြေများရှိသည်☐**

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။ဇယား၁၇နှင့်၁၈ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
	ပလပ်မြေအသင့်အတင့်ရှိသည်☐မဖြေဆိုပါ☐
စိုက်ပျိုးရေအရင်းအမြစ်	**အလွယ်တကူမရနိုင်☑လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ချေးငွေနှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	**အလွယ်တကူမရနိုင်☑☐လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☐**
သီးနှံမျိုးစေ့ရရှိနိုင်မှု	**အလွယ်တကူမရနိုင်☑☐လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☐**
သဘာဝမြေဆွေး / အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာနှင့်အခြားအော်ဂဲနစ်သွင်းအားစုများ	**အလွယ်တကူမရနိုင်☑လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ဓာတ်မြေဩဇာနှင့်အခြားဓာတုဗေဒသွင်းအားစုများ	**အလွယ်တကူမရနိုင်☑လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☐**
လုပ်သားရရှိနိုင်မှု	**အလွယ်တကူမရနိုင်☑လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☐**
နည်းပညာ၊အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ	**အလွယ်တကူမရနိုင်☑လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☐**
သီးနှံဈေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	**သီးနှံများကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ☐** **သီးနှံများကိုရောင်းချရန်ဈေးကွက်မရှိပါ☑မဖြေဆိုပါ☐**
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကျရောက်မှု	**ဆိုးရွားစွာကျ☐အသင့်အတင့်ကျ☐အနည်းငယ်☐မဖြေဆိုပါ☐**
ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်သည့်သီးနှံများနှင့်ပတ်သက်သောသတင်းအချက်အလက်လက်လှမ်းမီမှု	**အလွယ်တကူမရနိုင်☑လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ရာသီအလိုက်ရာသီဥတုခန့်မှန်းချက်များနှင့်သီးနှံစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာအကြံဉာဏ်များလက်လှမ်းမီမှု	**အလွယ်တကူမရနိုင်☑☐လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☐**

ရင်းမြစ် (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊** (၂) **သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် လယ်မြေကို စပါးသီးနှံတစ်မျိုးအတွက်သာ အသုံးချနိုင်ပါသည်။ အထွက်တိုး ရန် နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလိုအပ်ပါသည်။

(ခ-၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၁) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း	မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသောအိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ
မွေးမြူရေး		
နွား	၅	၁၀
နို့စားနွား		
ကျွဲ		
မြင်း	၅	၆
မြည်း		
လား		
ဆိတ်		
သိုး		
ဝက်	၁၅	၁၅
ကြက်	၁၀	၁၀၀
ဘဲ	၅	၂၀
နွားနောက်		
ငါးလုပ်ငန်း		
ငါးကန်		
ပုဇွန်ကန်		
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း		
ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း		
ကမ်းလွန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း		

ရင်းမြစ်... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို အနည်းငယ်လုပ်ကိုင်ကြပြီး အခြား အိမ်ထောင်စုများသည် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် သာမွေးမြူပါသည်။ မွေးမြူသော တိရစ္ဆာန်များမှာ ကြက်၊ ဘဲ၊ ဝက်၊ စသည်တို့ မွေးမြူကြပါသည်။

(၂) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက်အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက်အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/** **ရှင်းလင်းချက်**(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဇယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက "မဖြေဆိုပါ" ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	**ပေါများ☐အသင့်အတင့်☐မဖြေဆိုပါ☐**
ရေရရှိမှု	**အလုံအလောက်ရနိုင်☐အသင့်အတင့်ရနိုင်☑မဖြေဆိုပါ☐**
မျိုးတိရစ္ဆာန်လက်လှမ်းမီမှု	**မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များလွယ်ကူစွာဝယ်ယူရနိုင်☐မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များအသင့်အတင့်ဝယ်ယူရနိုင်☐မဖြေဆိုပါ☐**
ချေးငွေ	**ချေးငွေလွယ်ကူစွာရနိုင်☐ချေးငွေအသင့်အတင့်ရနိုင်☑မဖြေဆိုပါ☐**
သွင်းအားစု (**မွေးမြူရေးအစာ၊ဆေးစသည်**) ဈေးကွက်	**သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်သည်☐** **သွင်းအားစုများဝယ်ယူနိုင်သည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
ဝန်ဆောင်မှုနှင့်နည်းပညာပံ့ပိုးမှု	**နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူရနိုင်သည်။☐** **နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများရနိုင်သည်။☑** **မဖြေဆိုပါ☐**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည်☐** **ထုတ်ကုန်များကိုရောင်းချနိုင်သည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်းမြေနေရာလုံလောက်မှု	**အလုံအလောက်ရှိသည်☐အသင့်အတင့်ရှိသည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်မွေးမြူရန်ရေမြေအနေ	**အလွန်ကောင်း☐ကောင်း☐သင့်တင့်မျှတ☑မဖြေဆိုပါ☐**

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ **ရှင်းလင်းချက်**(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဇယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
အထား	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက်လက်လှမ်းမီမှု	**လိုသလောက်လွယ်ကူစွာဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်☐ဝယ်ယူရနိုင်သည်☑ မဖြေဆိုပါ☐**
ချေးငွေ	**လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေရရှိနိုင်သည်☐ချေးငွေရနိုင်သည်☑ မဖြေဆိုပါ☐**
သွင်းအားစုလက်လှမ်းမီမှု	**သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်သည်☐ သွင်းအားစုများဝယ်ယူနိုင်သည်☐မဖြေဆိုပါ☐**
နည်းပညာအကူအညီနှင့်နည်းလမ်းများ	**နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူရနိုင်သည်။☐ နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများရနိုင်သည်။☑ မဖြေဆိုပါ☐**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည်☐ ထုတ်ကုန်များကိုရောင်းချနိုင်သည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
ငါးဖမ်းခွင့်ရရှိနိုင်မှု	**လွယ်ကူသည်☐အသင့်အတင့်လွယ်ကူသည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
ရာသီဥတုအခြေအနေပြောင်းလဲမှု(အပူချိန်၊မိုးရေချိန်)	**ထိခိုက်သည်☐ မထိခိုက်ပါ ☐ မဖြေဆိုပါ☐**

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးတိုးတက်ရန် အခွင့်အရေးဖြစ်သော ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲ၊ မွေးမြူရေးရှိသော်လည်း စီးပွားဖြစ်မလုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမှာ မွေးမြူရေးနည်းစနစ်များ မသိခြင်းနှင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု မတည်ငွေများမရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

(၃) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက်ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက်ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**(အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။ဇယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆို ဟုသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	**စားကျက်မြေရှားပါးသည်☐စားကျက်မြေလုံးဝမရှိပါ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ရေရရှိမှု	**ရေရှားပါးသည်☐ရေလုံးဝမရှိပါ☑မဖြေဆိုပါ☐**
မျိုးတိရစ္ဆာန်လက်လှမ်းမီမှု	**မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များလွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရနိုင်ပါ☑မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များလုံးဝဝယ်ယူမရပါ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ချေးငွေ	**ချေးငွေလွယ်ကူစွာမရနိုင်ပါ☑ချေးငွေလုံးဝမရပါ☐မဖြေဆိုပါ☐**
သွင်းအားစု (**မွေးမြူရေးအစာ၊ဆေးစသည်**)ဈေးကွက်	**သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရနိုင်ပါ☐** **သွင်းအားစုများလုံးဝဝယ်ယူမရပါ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ဝန်ဆောင်မှုနှင့်နည်းပညာပံ့ပိုးမှု	**နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရနိုင်ပါ☑** **နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများမရပါ☐** **မဖြေဆိုပါ☐**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ☑** **ထုတ်ကုန်များကိုမရောင်းချနိုင်ပါ☐မဖြေဆိုပါ☐**
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်းမြေနေရာလုံလောက်မှု	**အလုံအလောက်မရှိပါ☑လုံးဝမရှိပါ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်မွေးမြူရန်ရေမြေအနေအထား	**ရေမြေအနေအထားမကောင်းပါ☑မဖြေဆိုပါ☐**
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက်လက်လှမ်းမီမှု	**လိုသလောက်လွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရပါ☐လုံးဝဝယ်ယူမရပါ☐** **မဖြေဆိုပါ☐**
ချေးငွေ	**လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေမရပါ☑လုံးဝချေးငွေမရပါ☐** **မဖြေဆိုပါ☐**

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**(အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။ဇယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆို ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
သွင်းအားစုလက်လှမ်းမီမှု	**သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရပါ☑သွင်းအားစုများဝယ်ယူရပါ☐ မဖြေဆိုပါ☐**
နည်းပညာအကူအညီနှင့်နည်းလမ်းများ	**နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရပါ☑ နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများမရပါ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ☐ ထုတ်ကုန်များကိုလုံးဝမရောင်းချနိုင်ပါ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ငါးဖမ်းခွင့်ရရှိနိုင်မှု	**မလွယ်ကူပါ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ဘေးအန္တရာယ်များနှင့်ပြင်းထန်သောရာသီဥတုအခြေအနေများ (ဥပမာ-ရေကြီးခြင်းနှင့်မိုးခေါင်ခြင်း)	**ထိခိုက်သည☐ မထိခိုက်ပါ ☑ မဖြေဆိုပါ☐**
အပူချိန်ပြောင်းလဲမှုပိုမြန်ခြင်း	**နည်း ☐ များ ☐ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ☐**
မိုးရွာသွန်းမှုပိုများခြင်း	**နည်း ☐ များ ☐ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ☐**
ရာသီအလိုက်ရာသီဥတုခန့်မှန်းချက်များနှင့်ပင်လယ်ငါးဖမ်းခြင်းနှင့်ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာအကြံဉာဏ်များလက်လှမ်းမီခြင်း	**အလွယ်တကူမရ ☐ လုံးဝမရ ☐ မဖြေဆိုပါ☐**

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊** (၂) **မြို့နယ်မွေး/ကုဦးစီးဌာန၊မြို့နယ်ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအနည်းငယ်ရှိ သော်လည်း မျိုးရရှိမှုခက်ခဲခြင်း စသည့် အခက်အခဲများရှိပါသည်။

(ခ-၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက်အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက်အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**(<u>မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ</u>ရွေးရန်။ဇယား၂၂နှင့်၂၃ကိုချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက "မဖြေဆိုပါ" ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှု	**များ☐အသင့်အတင့်☑မဖြေဆိုပါ☐**
လယ်ယာသားငါးထွက်ကုန်မဟုတ်သောအခြားဒေသထွက်ကုန်များကိုရောင်းချရန်ဈေးကွက်ရှိခြင်း	**ဈေးကွက်ကောင်းရှိသည်☐ဈေးကွက်အသင့်အတင့်☑မဖြေဆိုပါ☐**
ဈေးကွက်ဆိုင်ရာအသိအမြင်ရှိခြင်း	**ဈေးကွက်အခြေအနေကိုကောင်းစွာနားလည်သိရှိသည်☐ အသင့်အတင့်နားလည်သည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ	**ကောင်း☑သင့်☐မဖြေဆိုပါ☐**
ကုန်ကြမ်းရရှိနိုင်ခြင်း	**ပေါများ☐သင့်☑မဖြေဆိုပါ☐**
လျှပ်စစ်မီးရရှိနိုင်ခြင်း	**ကောင်း☐သင့်☑မဖြေဆိုပါ☐**
ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း	**လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေရရှိနိုင်သည်☐ချေးငွေရနိုင်သည် ☑မဖြေဆိုပါ☐**
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့်အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုရရှိခြင်း	**နည်းပညာနှင့်**အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ**ဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူရနိုင်သည်။☐** **နည်းပညာနှင့်**အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ**ဝန်ဆောင်မှုများရနိုင်သည်။☑မဖြေဆိုပါ☐**
အလုပ်နှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော (သို့မဟုတ်) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်သောပညာတစ်ခုခုကိုတတ်မြောက်ခြင်း	**ကျွမ်းကျင်စွာတတ်မြောက်သည်☐အသင့်အတင့်☑ မဖြေဆိုပါ☐**
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း	**များ☐အသင့်အတင့်☐မဖြေဆိုပါ☐**

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊လူငယ်အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးမဟုတ်သော လုပ်ငန်းများမှာ ကုန်ကြမ်း မရှိခြင်း၊ နည်းပညာတတ်မြောက်မှုမရှိခြင်းတို့ကြောင့် အားနည်းပါသည်။

(၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ **ရှင်းလင်းချက်**(အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။ဇယား ၂၀နှင့် ၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆ သောအချက်များရှိပါက "မဖြေဆိုပါ" ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှု	**ရှားပါး☑လုံးဝမရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐**
လယ်ယာသားငါးထွက်ကုန်မဟုတ်သောအခြားဒေသထွက်ကုန်များကိုရောင်းချရန်ဈေးကွက်ရှိခြင်း	**ဈေးကွက်မကောင်း☑ဈေးကွက်မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ဈေးကွက်ဆိုင်ရာအသိအမြင်ရှိခြင်း	**ဈေးကွက်အခြေအနေကိုကောင်းစွာနားမလည်☑ လုံးဝနားမလည်☐မဖြေဆိုပါ☐**
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ	**ညံ့☐အလွန်ညံ့☐မဖြေဆိုပါ☐**
ကုန်ကြမ်းရရှိနိုင်ခြင်း	**ကုန်ကြမ်းရရှိမှုနည်းသည်☑ကုန်ကြမ်းမရှိပါ☐မဖြေဆိုပါ☐**
လျှပ်စစ်မီးရရှိနိုင်ခြင်း	**ပုံမှန်မရပါ☐လုံးဝမရပါ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း	**လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေမရရှိပါ☑ချေးငွေမရပါ☐ မဖြေဆိုပါ☐**
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့်အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုရရှိခြင်း	**နည်းပညာနှင့်**အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ**ဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရပါ☑** **နည်းပညာနှင့်**အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ**ဝန်ဆောင်မှုများလုံးဝမရပါ☐မဖြေဆိုပါ☐**
အလုပ်နှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော (သို့မဟုတ်) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်သောပညာတစ်ခုခုကိုတတ်မြောက်ခြင်း	**ကျွမ်းကျင်စွာတတ်မြောက်ခြင်းမရှိ☑လုံးဝမတတ်☐ မဖြေဆိုပါ☐**
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း	**အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်း**Â **အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းမရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐**

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊လူငယ်အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးမဟုတ်သော သက်မွေးလုပ်ကိုင်သူများသည် ယောကျ်ားလေးအများစုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိန်းကလေး များ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဂ) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(ဂ-၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ပုံစံနှင့်အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ပုံစံနှင့်အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ပြည်တွင်း			ပြည်ပ			လူဦးရေ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	"**ရွှေ့ပြောင်း**သွားလာနေထိုင်သူ" တစ်ဦးအနည်းဆုံးရှိသောအိမ်ထောင်စုနှင့်လူဦးရေ	၂၄	၁၅	၁၀							
၂	**ကျေးရွာပြင်ပသို့ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ**										
	၃လအထိ										
	၆လအထိ										
	၁၂လအထိ										
	၁၂လအထက်		၁၅	၁၀							

ရင်းမြစ် … (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊လူငယ်အုပ်စု။**

မှတ်ချက်။ ။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏တရားဝင်မှုမဝင်မှု၊ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ၏သဘောဆန္ဒပါမှုမပါမှုစသည် ဖြင့်မခွဲခြားဘဲ၊ ကြာမြင့်ချိန်အနည်းအများ မကန့်သတ်ဘဲ၊ မည်သည့်အကြောင်းအရင်းကြောင့်ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရသည်ဖြစ်စေကာမူ မူလဌာနေဒေသတစ်ခုမှနိုင်ငံခြားသို့ဖြစ်စေ၊ ပြည်တွင်းတစ်နယ်တစ်ကြေးသို့ဖြစ်စေ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူတိုင်းကို **"ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူ"** ဟုသတ်မှတ်သည်။နိုင်ငံတော်တာဝန်၊ အဖွဲ့အစည်းတာဝန်ဖြင့်ရွှေ့ပြောင်းအခြေချ နေရသူများသည်လည်းဤဇယားတွင်အကျုံးဝင်ပါသည်။ သားသမီးနှင့်ဆွေမျိုးများထံတွင်ခိုလှုံရန်၊မှီခိုရန်သွားရောက်အခြေချနေသော၊ ကျန်းမာရေးအရ အမြဲတမ်းရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဤဇယားတွင်အကျုံးဝင်ပါသည်။ ခေတ္တပညာသွားရောက်သင်ကြားနေသူများ၊ခေတ္တကျန်းမာရေးကုသမှုခံယူနေသူများသည်ဤဇယားတွင်အကျုံးမဝင်ပါ။ယခင်ကရွှေ့ ပြောင်းသွားလာနေထိုင်ခဲ့စေကာမူယခုလက်ရှိကာလတွင် မူလဌာနေတွင်ပြန်လည်အခြေချနေထိုင်လျှက်ရှိသူများသည်ဤဇယားတွင်အကျုံးမဝင်ပါ။ယခုလတ်တလောတွင်ခရီးယာယီသွားနေသူများသည်လည်းဤဇယားတွင်အကျုံးမဝင်ပါ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာလုပ်ကိုင်သောအိမ်ထောင်စု (၂၄)စုရှိကြောင်းတွေ့ရှိပါသည်။

(ဂ-၂)   ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏အဓိကအကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏အဓိကအကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းရင်း	လူဦးရေ	
		ကျား	မ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သောအလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများရှာဖွေရန်	၁၅	၁၀
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သောအကြောင်းရင်း		
၃	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့်လုံခြုံမှုမရှိသည့်အကြောင်းရင်း		
၄	လူမှုရေးကျန်းမာရေးကိစ္စများကြောင့် (social protection, health)		
၅	အမျိုးအမည်ခွဲခြားမဖော်ပြနိုင် (သို့မဟုတ်) အကြောင်းအရင်းကိုဖြေဆိုထားခြင်း/ ဖြေဆိုလိုခြင်းမရှိ		

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ပိုမိုကောင်းမွန်သောအလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဂ- ၃)   ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်			
		စုစုပေါင်း	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကိုမှီခိုနေရသောအိမ်ထောင်စုအရေအတွက်			၂၄	
၂	ပြန်ပို့ငွေလမ်းကြောင်းများ				
	- က။ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)		☒		
	- ခ။ဘဏ်	၂၄			
	- ဂ။လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း				

ရင်းမြစ် ... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများသည် ပြန်ပို့ငွေကို အများအားဖြင့် ဘဏ်စနစ်ကို ကျင့်သုံးပြီး ရံဖန်ရံခါ လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်းများကိုလည်းဆောင်ရွက်ကြသည်။

(ဃ)   ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှု၊ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှုအခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး (အနီးဆုံး<u>တစ်ခုကိုသာ</u>ဖော်ပြပါရန်)	အကြီးစားဈေးကွက် (အဓိက<u>တစ်ခုကိုသာ</u>ဖော်ပြပါရန်)
ဈေးအမည် (မြို့/ ရွာ)	တာကွေ့ဈေး	ရန်ကုန်ဈေး

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး (အနီးဆုံးတစ်ခုကိုသာဖော်ပြပါရန်)	အကြီးစားဈေးကွက် (အဓိကတစ်ခုကိုသာဖော်ပြပါရန်)
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်) (**အနီးစပ်ဆုံးတစ်ခုကိုခန့်မှန်းပြီးရွေးချယ်ရန်**)	ဝမှ၁မိုင်☑၁မှ၅မိုင်☐ ၅မှ၁၀မိုင်☑၁၀မှ၁၅မိုင်☐ ၁၅မိုင်အထက်☐	ဝမှ၁၀မိုင်☐၁၁မှ၂၀မိုင်☐ ၂၁မှ၃၀မိုင်☑၃၀မှ၅၀မိုင်☐ ၅၁မှ၁၀၀☐၁၀၀မိုင်အထက်☐
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနည်းလမ်း	ခြေလျင်☑စက်ဘီး☑ဆိုင်ကယ်☑ ကား/ထော်လာဂျီ☐ရထား☐သုံးဘီးဆိုင်ကယ်☐လှေ☐စက်လှေ☐	ခြေလျင်☐စက်ဘီး☐ဆိုင်ကယ်☐ ကား/ထော်လာဂျီ☑ရထား☐ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်☐လှေ☐စက်လှေ☐
ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုရရှိနိုင်မှု(<u>အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်</u>ရွေးနိုင်သည်။)	စားသောက်ကုန် (ကုန်စိမ်း၊ကုန်ခြောက်) ☐မီးဖိုချောင်သုံးနှင့်အိမ်သုံးပစ္စည်း☐ အဝတ်အထည်☐ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ပရိဘောဂများ☐ ပစ္စည်းစုံဝန်ဆောင်မှုစုံရနိုင်☑	စားသောက်ကုန် (ကုန်စိမ်း၊ကုန်ခြောက်) ☐မီးဖိုချောင်သုံးနှင့်အိမ်သုံးပစ္စည်း☐ အဝတ်အထည်☐ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ပရိဘောဂများ☐ ပစ္စည်းစုံဝန်ဆောင်မှုစုံရနိုင်☑
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦ	ကောင်း☑သင့်☐ညံ့☐	ကောင်း☑သင့်☐ညံ့☐
ဝန်ဆောင်မှု	ကောင်း☐သင့်☐ညံ့☐	ကောင်း☐သင့်☐ညံ့☐

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊လယ်သမားအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် အနီးဆုံးဈေးမှာ ရွာတွင်းအနီးရှိဈေးဆိုင်များ၊ ဈေးသည်များဖြစ်ပြီး အဝေးဆုံးဈေးမှာ ရန်ကုန်ဈေးဖြစ်ပြီး (၃၀)မိုင်ခန့်ဝေးပါသည်။ ကုန်စည်များကို ဆိုင်ကယ်၊ ကား စသည်ဖြင့် သယ်ယူကြပါသည်။

(င) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်/ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်)	ကာလတိုချေးငွေ☑ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလ ရှည်ချေးငွေ☐	၃-၆လအတွင်း☐ ၆လမှတစ်နှစ်ထိ☑ တစ်နှစ်နှင့်အထက်☐	အတိုးမဲ့☐ ၁မှ၂ % ☑ ၂မှ၅% ☐ ၅မှ၁၀ % ☐	လိုအပ်သည် ☐ မလိုအပ်ပါ☑	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☑

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
			၁၀%ထက် ☐		
သမဝါယမချေးငွေ	ကာလတိုချေးငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ ကာလရှည်ချေးငွေ☐	၃-၆လအတွင်း☐ ၆လမှတစ်နှစ်ထိ☐ တစ်နှစ်နှင့်အထက် ☐	အတိုးမဲ့☐ ၁မှ၂ % ☐ ၂မှ၅% ☐ ၅မှ၁၀ % ☐ ၁၀%ထက် ☐	လိုအပ်သည် ☐ မလိုအပ်ပါ☐	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☐
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်	ကာလတိုချေးငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလ ရှည်ချေးငွေ☐	၃-၆လအတွင်း☐ ၆လမှတစ်နှစ်ထိ☐ တစ်နှစ်နှင့်အထက် ☐	အတိုးမဲ့☐ ၁မှ၂ % ☐ ၂မှ၅% ☐ ၅မှ၁၀ % ☐ ၁၀%ထက် ☐	လိုအပ်သည် ☐ မလိုအပ်ပါ☐	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☐
ပုဂ္ဂလိကအသေးစားချေးငွေဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ	ကာလတိုချေးငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလ ရှည်ချေးငွေ☐	၃-၆လအတွင်း☐ ၆လမှတစ်နှစ်ထိ☐ တစ်နှစ်နှင့်အထက် ☐	အတိုးမဲ့☐ ၁မှ၂ %☐ ၂မှ၅% ☐ ၅မှ၁၀ % ☐ ၁၀%ထက် ☐	လိုအပ်သည် ☐ မလိုအပ်ပါ☐	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☐
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ငွေချေးအစီအစဉ်	ကာလတိုချေးငွေ☑ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလ ရှည်ချေးငွေ☐	၃-၆လအတွင်း☐ ၆လမှတစ်နှစ်ထိ☑ တစ်နှစ်နှင့်အထက် ☐	အတိုးမဲ့☐ ၁မှ၂ % ☐ ၂မှ၅% ☑ ၅မှ၁၀ % ☐ ၁၀%ထက် ☐	လိုအပ်သည် ☐ မလိုအပ်ပါ☐	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☑
ငွေချေးပေးသူ	ကာလတိုချေး	နေ့စဉ်☐	အတိုးမဲ့☐	လိုအပ်သည်	နည်းသည်☐

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
	ငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလ ရှည်ချေးငွေ☐	လစဉ်☐ ၃-၆လအတွင်း☐ ၆လမှတစ်နှစ်ထိ☐ တစ်နှစ်နှင့်အထက်☐	၁မှ၂ %☐ ၂မှ၅%☐ ၅မှ၁၀ %☐ ၁၀%ထက်☐	☐ မလိုအပ်ပါ☐	ရှိသည်☐ မရှိပါ☐
အပေါင်ဆိုင်	ကာလတိုချေးငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလ ရှည်ချေးငွေ☐	နေ့စဉ်☐ လစဉ်☐ ၃-၆လအတွင်း☐ ၆လမှတစ်နှစ်ထိ☐ တစ်နှစ်နှင့်အထက်☐	အတိုးမဲ့☐ ၁မှ၂ %☐ ၂မှ၅%☐ ၅မှ၁၀ %☐ ၁၀%ထက်☐	လိုအပ်သည်☐ မလိုအပ်ပါ☐	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☐
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	ကာလတိုချေးငွေ☑ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလ ရှည်ချေးငွေ☐	နေ့စဉ်☐ လစဉ်☐ ၃-၆လအတွင်း☐ ၆လမှတစ်နှစ်ထိ☑ တစ်နှစ်နှင့်အထက်☐	အတိုးမဲ့☐ ၁မှ၂ %☐ ၂မှ၅%☐ ၅မှ၁၀ %☑ ၁၀%ထက်☐	လိုအပ်သည်☐ မလိုအပ်ပါ☐	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☑

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊လယ်သမားအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊ (၂)သက်ဆိုင်ရာငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသောအဖွဲ့များ။

မှတ်ချက်။ ။မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်၏ သတ်မှတ်ချက်အရကာလတိုချေးငွေဆိုသည်မှာ<u>အနည်းဆုံး တစ်ရက်မှအများဆုံးတစ်နှစ်အထိ</u>၊ ကာလလတ်ချေးငွေဆိုသည်မှာ <u>၃နှစ်မှ၅နှစ်အထိ</u>၊ကာလရှည် ချေးငွေဆိုသည်မှာ<u>၅နှစ်မှ၁၀နှစ်အထိ</u>ဟုသတ်မှတ်ထားပါသည်။ အကယ်၍၁၀နှစ်ကာလအထက် ရှည်ကြာစွာချေးပေးသောချေးငွေများရှိခဲ့သောကာလရှည်ချေးငွေတွင်သာထည့်သွင်းပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။။ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ မိုးစပါး၊ နွေစပါးချေးငွေတစ်နှစ် နှစ်ကြိမ် ထုတ်ချေးပါသည်။ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ (၆)လဆပ်ဖြစ်၍ အခက်အခဲရှိပါသည်။ အခြားပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေ

အနည်းအပါးရှိပါသည်။ မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများမှလည်း ချေးယူပါသည်။

(စ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များစီမံခန့်ခွဲမှု

(စ-၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခြေအနေ	အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (အခက်အခဲ"ရှိ" ဟုဖြေဆိုထားပါကဖြေဆိုရန်။ "မရှိ" ဟုဖြေဆိုထားပါကဖြေရန်မလို။))
မြေဆီသြဇာအခြေအနေ	ရှိ☑မရှိ☐	မြင့်☐လတ်☐နိမ့်☑
အပင်မျိုးစိတ်များ	ရှိ☑မရှိ☐	မြင့်☐လတ်☐နိမ့်☑
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု	ရှိ☑မရှိ☐	မြင့်☐လတ်☐နိမ့်☑
ရေအရင်းအမြစ်	ရှိ☑မရှိ☐	မြင့်☐လတ်☐နိမ☑
ငါးမျိုးကွဲများ	ရှိ☑မရှိ☐	မြင့်☐လတ်☐နိမ့်☑
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	ရှိ☑မရှိ☐	မြင့်☐လတ်☐နိမ့်☑
စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု	ရှိ☑မရှိ☐	မြင့်☐လတ်☐နိမ့်☑

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ရင်းမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအခြေအနေနှင့် အခက်အခဲများမှာ မြေဆီသြဇာများလျော့နည်းလာခြင်း၊ အပင်မျိုးစိတ်နှင့် သဘာဝဆေးဘက်ဝင် အပင်များ ရှားပါးလာခြင်း ဖျက်ပိုးများ စသည့်အခက်အခဲများ တွေ့ရှိရပါသည်။

(ဆ) ပညာရေး

(ဆ-၁) ပညာရေးနှင့်စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊အလယ်တန်း၊အထက်တန်းနှင့်တက္ကသိုလ်အဆင့်စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း
စာမတတ်သူဦးရေ			
မူလတန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ	၂၀	၂၀	၄၀
အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ	၂၀	၂၀	၄၀
အထက်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ	၁၀	၁၅	၂၅
တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်အဆင့်ရှိသူဦးရေ	၅	၆	၁၁

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု။

မှတ်ချက်။။ဤဇယားကိုဖြည့်သွင်းရာတွင်ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၏**ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှအသိအမှတ်ပြုထားသော**အတန်းပညာတက်ရောက်ပြီး/တက်ရောက်ဆဲသူများကိုသာဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။**ဖော်ပြပါအချက်နှင့်ကိုက်ညီချင်းမရှိခဲ့သော်ဇယားတွင်ဖြည့်သွင်းခြင်းမရှိဘဲလေ့လာတွေ့ရှိချက်တွင်သာမှတ်ချက်အနေဖြင့်ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။အတန်းပညာပြီးမြောက်မှုဆိုသည်မှာတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ဘဝတွင်သင်ယူလေ့လာခဲ့သောနောက်ဆုံးပညာရေးအဆင့်/ အခြေအနေကိုဆိုလိုပါသည်။**

ဥပမာ - **ယခုစာရင်းကောက်ယူချိန်တွင်အဋ္ဌမတန်း** (Grade 8)**တွင်ပညာသင်ကြားနေသည်ပါက"အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ"တွင်လည်းကောင်းတတိယတန်း**(Grade 3) **တွင် ပညာသင် ကြားနေပါက** (**သို့မဟုတ်**)**ရေးတတ်ဖတ်တတ်အဆင့်သာ (ဥပမာ-ဘုန်းကြီးကျောင်းထွက်) ရှိသည်ဆိုပါက "မူလတန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ"တွင်သာ ထည့်သွင်းရပါမည်။ "ဘုန်းကြီးကျောင်း သင်ပညာရေး (ဘက-ကျောင်း)"ကို ဆည်းပူးခဲ့၊ ဆည်းပူးဆဲဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာအတန်း ပညာအဆင့်အလိုက်**ထည့်သွင်းရပါမည်။ စတုတ္ထတန်း (Grade4)**အောင်မြင်ပြီးအလယ်တန်းပညာ ဆက်လက်သင်ကြားခြင်းမရှိပါက"မူလတန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ"တွင်သာထည့်သွင်းရပါမည်။ အခြေခံပညာမူလတန်းပညာကိုသင်ယူပြီးဆုံးသင့်သည့် အရွယ်ကိုကျော်လွန်ပြီးဖြစ်သော်လည်း စာလုံးဝ မတတ်ပါက "စာမတတ်သူဦးရေ"တွင်သာဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာမှ(၆)မိုင်ခန့်အကွာတွင် အထက်တန်းကျောင်းရှိ၍ အထက်တန်း ဆင့်ထိ ပညာသင် ရန်လွယ်ကူပါသည်။ သင်ယူနိုင်ကြပါသည်။

(ဆ-၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း
မူလတန်း	၂၀	၂၀	၄၀
အလယ်တန်း	၂၀	၂၀	၄၀
အထက်တန်း	၁၀	၁၅	၂၅
တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်	၅	၆	၁၁

ရင်းမြစ် … (၁) **ကျောင်းဝင်စာရင်း၊** (၂) **ဆယ်အိမ်မှူးများ။**

မှတ်ချက်။။ဤဇယားကိုဖြည့်သွင်းရာတွင်ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှအသိအမှတ်ပြုထားသောစာသင်ကျောင်းများ၊တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များတွင်ပညာတက်ရောက်နေသူများကိုသာဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။**၎င်းအပြင်"ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး"ကိုသင်ယူဆည်းပူးနေသောကျောင်းသူ/သားများကိုအခြေခံ**

ပညာဦးစီးဌာနမှသတ်မှတ်ထားသောပညာရေးစနစ်/အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီသတ်မှတ်ဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးအားလုံး ကျောင်းနေနိုင်ကြပါသည်။ အထက်တန်းအဆင့် အထိ သင်ယူရန်လွယ်ကူသော်လည်း တက္ကသိုလ်တက်ရန်အတွက် အခက်ခဲရှိပါသည်။

(ဆ-၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	ကျောင်းအဆင့်		
က။ကျောင်းအဆင့်	မူလတန်း☑မူလွန်☐အလယ်တန်း(ခွဲ) ☐အလယ်တန်းÂ အထက်တန်း(ခွဲ) ☐အထက်တန်း☑		
ခ။ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	ဝမှ၁မိုင်☑၁မိုင်မှ၃မိုင်☐ ၁၅မိုင်မှ၂ဝမိုင်☐ ၂ဝမိုင်အထက်☐		
ဂ။သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်☑စက်ဘီး☑ ဆိုင်ကယ်☑ကား☐		
ဃ။စာသင်ကျောင်း၏စုစုပေါင်းကြမ်းခင်းဧရိယာ (စတုရန်းပေ)*	၃၆ဝဝ’		
င။အမိုး၊နံရံ၊အခင်းအရည်အသွေး	ကောင်း☑သင့်☐ညံ့☐		
စ။ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်☐ မလုံလောက်ပါ☑		
ဆ။ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ	ကောင်း☐သင့်☑ ညံ့☐မရှိ☐		
ဈ။ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု	တိုက်ကျွေးမှုရှိသည်☑ တိုက်ကျွေးမှုမရှိပါ☐		
ဇ။ကျောင်းဆရာ/မဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	**၁**	၆	၇
ကျေးရွာခန့်			

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊** (၂) **မိဘဆရာအသင်း။**

မှတ်ချက်။။ကျေးရွာတွင်စာသင်ကျောင်းမရှိပါက (က၊ခ၊ဂ) ကိုသာဖြေဆိုရပါမည်။စာသင်ကျောင်း၏စုစုပေါင်းကြမ်းခင်းဧရိယာ (စတုရန်းပေ = အလျား × အနံ) သည်စာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်းအတွင်းရှိကျောင်းအဆောက်အဦအားလုံး၏စုစုပေါင်းဧရိယာကိုဆိုလိုသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စာသင်ကျောင်းသည် ရွာမှ(၁)မိုင်ခန့်အကွာတွင်ရှိ၍ ခြေလျင်တက်နိုင်ကြပါသည်။ ကျောင်းတွင် ပရိဘောဂ၊ ဆရာ/ဆရာမ လုံလောက်မှုရှိပါသည်။

(ဆ-၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	**ရှင်းလင်းချက်**
ကျောင်းဆရာ/မရရှိနိုင်မှု	လုံလောက်☑မလုံလောက်☐
တပည့် - ဆရာအချိုး	၄၀း ၁အောက်☑၄၀း ၁အထက်☐
မူလတန်းပညာကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိ☑နည်း☐လတ်☐များ☐
မသန်စွမ်းသူများအတွက်ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်	ရှိ☐မရှိ☐
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်☑မလုံလောက်☐
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက်ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	မြင့်☐အသင့်အတင့်☑
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာပစ္စည်းများလက်လှမ်းမီမှု	မရှိ☐နည်း☑
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	ကောင်း☐သင့်☑ညံ့☐
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ပျက်စီးခြင်း	မရှိ☐နည်း☑လတ်☐များ☐

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊** (၂) **မိဘဆရာအသင်း။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ မူလတန်းအဆင့်မှအထက်တန်းအဆင့်ထိ အခက်အခဲမရှိတက်ရောက်နိုင် သော် လည်း တက္ကသိုလ် တက်ရန် အခက်ခဲများစွာရှိပါသည်။

(ဇ) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(ဇ-၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသောရောဂါများ

စဉ်	**ရောဂါ**	**ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု**
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော	**မြင့်**☐ **နိမ့်**☑ **မရှိ**☐
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး	**မြင့်**☐ **နိမ့်**☑ **မရှိ**☐
၃	ငှက်ဖျား	**မြင့်**☐ **နိမ့်**☑ **မရှိ**☐
၄	အသက်ရှုလမ်းကြောင်းကူးစက်ရောဂါ	**မြင့်**☐ **နိမ့်**☐ **မရှိ**☐
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့်ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ	**မြင့်**☐ **နိမ့်**☐ **မရှိ**☐
၆	တီဘီ	**မြင့်**☐ **နိမ့်**☐ **မရှိ**☐
၇	ဆီးချို	**မြင့်**☐ **နိမ့်**☐ **မရှိ**☐
၈	သွေးတိုး	**မြင့်**☐ **နိမ့်**☑ **မရှိ**☐
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊စီ)	**မြင့်**☐ **နိမ့်**☐ **မရှိ**☐
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု	**မြင့်**☐ **နိမ့်**☐ **မရှိ**☐
၁၁	အခြားကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ	**မြင့်**☐ **နိမ့်**☐ **မရှိ**☐

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု** (၂) **ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ရာသီအလိုက်ဖြစ်တတ်သော ရောဂါမှလွဲ၍ အခြားသော ရောဂါများ ကြီးကြီးမားမား

မရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

(၈-၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း(ရှိ/မရှိအမှန်ခြစ်ရန်)	ရှိ	မရှိ
၁	အဆုတ်ရောဂါ	☑	
၂	ဆုံဆို့၊ကြက်ညှာ၊မေးခိုင်နှင့်အသည်းရောင်အသားဝါ	☑	
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	☑	
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း)	☑	
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	☑	
၆	အခြားစုပေါင်း**ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု**	☑	
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊အလေးချိန်၊လက်မောင်းပတ်)	☑	
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်	☑	

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊** (၂) **ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။။ .ကျေးရွာတွင် ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊နှင့်ပတ်သက်၍ ကျန်းမာရေးဌာနမှ ဝန်ထမ်း များက ကလေးများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ အသက်အပိုင်းခြားအလိုက် ကာကွယ်ဆေးများ အချိန်မှန် လာရောက်ထိုးပေးပါသည်။

(၈-၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်)	အခန်း/ကုတင်လုံလောက်မှု
ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ဌာနခွဲ	ဝမှ၁မိုင် ☑ ၁မိုင်မှ၃မိုင်☐ ၃မိုင်မှ၅မိုင်☐ ၅မိုင်မှ၁ဝမိုင်☐ ၁ဝမိုင်အထက်☐	ရှိ☐ မရှိ☑
တိုက်နယ်ဆေးရုံ	ဝမှ၁မိုင်☐ ၁မိုင်မှ၃မိုင်☐ ၃မိုင်မှ၅မိုင်☐ ၅မိုင်မှ၁ဝမိုင်☐ ၁ဝမိုင်အထက်☐	ရှိ☐ မရှိ☐
မြို့နယ်ဆေးရုံ	ဝမှ၁မိုင်☐ ၁မိုင်မှ၃မိုင်☐	ရှိ☑ မရှိ☐

ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်)	အခန်း/ကုတင်လုံလောက်မှု
	၃မိုင်မှ၅မိုင်☑ ၅မိုင်မှ၁၀မိုင်☐ ၁၀မိုင်အထက်☐	
ဆေးဆိုင်	ရွာတွင် (သို့မဟုတ်) ရွာအနီးအနားတွင်ဆေးဆိုင်ရှိသည် ☐ရွာတွင် (သို့မဟုတ်) ရွာအနီးအနားတွင်ဆေးဆိုင်မရှိပါ☑	ဆေးဆိုင်တွင်ဆေးဝါးများကိုစနစ်တကျသိုလှောင်ထားသည်☐ ဆေးဆိုင်တွင်ဆေးဝါးများကိုစနစ်တကျသိုလှောင်ထားခြင်းမရှိပါ☐

ရင်းမြစ် ... (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊** (၂) **ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ရွာမှအနီးဆုံး(၁)မိုင်ခန့်အကွာတွင် ကျေးလက်ဆေးခန်းရှိပါသည်။ ရွာမှ(**၁၀**)မိုင်ခန့်အကွာတွင် မြို့နယ်ရှိပါသည်။ တိုက်နယ်ဆေးရုံမရှိပါ။

(ဈ) ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဈ-၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု	သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ် စစ်ဆေးထားမှု (စနစ်တကျ စမ်းသပ် စစ်ဆေး ထားမှု ရှိပါက “ရှိ”၊ မရှိပါက “မရှိ”)	ရေ အရည်အသွေး (သောက်သုံးရေ အရည် အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေး ထားမှုတွင် “ရှိ” ဟု ဖြေဆို ထားပါက ဖြေဆိုရန်။ “မရှိ” ဟု ဖြေဆိုထား ပါက ဖြေရန်မလို)	သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်မှုနှင့် လုံလောက် မှု အခြေအနေ (ရာသီမရွေး ရပါက နွေ၊ မိုးနှင့် ဆောင်း ရာသီသုံးမျိုးလုံးကို ရွေးပေးပါရန်)

ရေရရှိနိုင်မှု	အသုံးပြု သော အိမ်ထောင်စု	သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ် စစ်ဆေးထားမှု (စနစ်တကျ စမ်းသပ် စစ်ဆေး ထားမှု ရှိပါက “ရှိ”၊ မရှိပါက “မရှိ”)	ရေ အရည်အသွေး (သောက်သုံးရေ အရည် အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေး ထားမှုတွင် “ရှိ” ဟု ဖြေ ဆို ထားပါက ဖြေဆိုရန်။ “မရှိ” ဟု ဖြေဆိုထား ပါက ဖြေရန်မလို)	သောက်သုံးရေ ရရှိ နိုင်မှုနှင့် လုံလောက် မှု အခြေအနေ (ရာသီမရွေး ရပါက နွေ၊ မိုးနှင့် ဆောင်း ရာသီသုံးမျိုးလုံးကို ရွေးပေးပါရန်)
ရေတွင်း		ရှိ☐ မရှိ☐	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐
အဝီစိတွင်း/ စက်တပ်	၅၀	ရှိ☐ မရှိ☑	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☑ မိုး ☑ ဆောင်း ☑
အဝီစိတွင်း/ တုံကင်	၅၀	ရှိ☐ မရှိ☑	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☑ မိုး ☑ ဆောင်း ☑
မိုးရေ သိုလှောင်ကန်		ရှိ☐ မရှိ☐	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐
မြစ်/ချောင်း ရေ		ရှိ☐ မရှိ☐	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐
ရေကန်	၃	ရှိ☐ မရှိ☑	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☑ မိုး ☑ ဆောင်း ☑
စိမ့်စမ်းရေ		ရှိ☐ မရှိ☐	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐

ရင်းမြစ်... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊** (၃) **ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် အဝီစိတွင်းနှင့် မြေသားရေကန်ကို သောက်သုံးရေအဖြစ် အသုံးပြု ကြသည်။

(၅-၂) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာအမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်ထောင်စု
သန့်ရှင်းသောယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု	
ရေဆွဲအိမ်သာ	
ရေလောင်း/ယင်လုံအိမ်သာ	၄၉
မသန့်ရှင်းသောယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု	
တွင်း/ဇလားအိမ်သာ	
တွင်းမရှိအိမ်သာ	
အိမ်သာမရှိ	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။။ ကျေးရွာတွင် ယင်လုံအိမ်သာကိုသာ သုံးစွဲကြပါသည်။

(ည) ကျား – မရေးရာ

ဇယား (၃၉) ကျား – မရေးရာ

စဉ်	ကျေးရွာ၏လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးစေရေးအတွက်အမျိုးသမီးများ၏စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင့်သောအချက်များ	ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲတွင်တက်ရောက်သူများမှမှန်သည်ဟုယူဆသောတစ်ခုကိုရွေးပေးပါရန်	
၁	ကျေးရွာစီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင်အမျိုးသမီးများတက်ကြွစွာပါဝင်မှု/ခေါင်းဆောင်မှု	ရှိ☐	မရှိ☑
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများတွင်အမျိုးသမီးများတက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	ရှိ☑	မရှိ☐
၃	**လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်းကျေးရွာအတွင်းရှိမိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအားသံသယဖြစ်ဖွယ်အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ**	ရှိ☐	မရှိ☑
၄	**အမျိုးသမီးရေးရာအကြမ်းဖက်မှုများအတွက်ဥပဒေနှင့်တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက်လူထု၏အသိအမြင်ရှိမှု**	ရှိ☑	မရှိ☐
၅	**အမျိုးသမီးများသတင်းအချက်အလက်နှင့်သင်တန်းများလက်လှမ်းမီမှု (ဥပမာ- စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာတိုးချဲ့ပညာပေးဝန်ဆောင်မှုများ၊အိမ်တွင်းမှုသက်မွေးသင်တန်းများ၊ဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့်အသိအမြင်မြှင့်တင်ခြင်းများ)**	ရှိ☑	မရှိ☑
၆	**အမျိုးသမီးများ၏ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများလက်လှမ်းမီမှု**	ရှိ☑	မရှိ☐

စဉ်	ကျေးရွာ၏လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးစေရေးအတွက်အမျိုးသမီးများ၏စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင့်သောအချက်များ	ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲတွင်တက်ရောက်သူများမှမှန်သည်ဟုယူဆသောတစ်ခုကိုရွေးပေးပါရန်	
၇	စိုက်ပျိုးရေးနှင့်စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သောကဏ္ဍများတွင်အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးများအတွက်တူညီသောအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ	ရှိ☑	မရှိ☐
၈	အိမ်ထောင်စု (သို့) ကျေးရွာထက်ကျော်လွန်၍အမျိုးသမီးများ၏ဦးဆောင်လုပ်ရှားမှု	ရှိ☐	မရှိ☑

ရင်းမြစ် (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှု အားနည်းပါသည်။

(၄) အခြေခံအဆောက်အဦများအခြေအနေ

(၄-၁) ကျေးရွာ၏လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်းအမျိုးအစား	အမျိုးအစား	အရည်အသွေး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု	လမ်းအရှည် (မိုင်)	ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့်ပျက်စီးမှုရှိပါကဖော်ပြရန်
ရွာတွင်းလမ်း	၁☐၂☑၃☐၄☑၅☐	ကောင်း☑ သင့်☐ ညံ့☐	၆လမှ၁နှစ်☐ ၂နှစ်မှ၅နှစ်☐ ၅နှစ်အထက်☑	မိုးလင်းရာသီ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး☑	၀-၁မိုင်☑ ၁-၅မိုင်☐ ၅-၁၀မိုင်☐ ၁၀မိုင်အထက်☐	ရှိ☑ မရှိ☐
ချဉ်းကပ်လမ်း	၁☑၂☐၃☐၄☐၅☐	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☑	၆လမှ၁နှစ်☐ ၂နှစ်မှ၅နှစ်☐ ၅နှစ်အထက်☑	မိုးလင်းရာသီ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး☑	၀-၁မိုင်☑ ၁-၅မိုင်☐ ၅-၁၀မိုင်☐ ၁၀မိုင်အထက်☐	ရှိ☐ မရှိ☐
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁☑၂☐၃☐၄☐၅☐	ကောင်း☐ သင့်☐ညံ့☑	၆လမှ၁နှစ်☐ ၂နှစ်မှ၅နှစ်☐ ၅နှစ်အထက်☑	မိုးလင်းရာသီ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး☑	၀-၁မိုင်☐ ၁-၅မိုင်☑ ၅-၁၀မိုင်☐ ၁၀မိုင်☐အထက်☐	ရှိ☑ မရှိ☐

လမ်းအမျိုးအစား	အမျိုးအစား	အရည်အသွေး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု	လမ်းအရှည် (မိုင်)	ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ပျက်စီးမှုရှိပါကဖော်ပြရန်
ကုန်ထုတ်လမ်း	၁□၂□၃□၄□၅□	ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□	၆လမှ၁နှစ်□ ၂နှစ်မှ၅နှစ်□ ၅နှစ်အထက်□	မိုးရာသီ□ တစ်နှစ်ပတ်လုံး□	၀-၁မိုင်□ ၁-၅မိုင်□ ၅-၁၀မိုင်□ ၁၀မိုင်အထက်□	ရှိ□မရှိ□

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။မြေသားလမ်း - ၁၊ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ကျောက်ချောလမ်း - ၃၊ကွန်ကရစ်လမ်း - ၄၊ကတ္တရာလမ်း - ၅

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာရှိလမ်းမှာလွန်ခဲ့သော နှစ်များစွာကလုပ်ခဲ့သောလမ်းများဖြစ်၍ ညံ့ပါသည်။ ငွေကြေး အခက်အခဲကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ပြုပြင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ ကူညီမှုဖြင့် ကျေးရွာအတွင်းလမ်းကွန်ကရစ်ခင်းခြင်းလုပ်ငန်းအား ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း အနည်းငယ် ဆောင်ရွက်ရန် ကျန်ရှိနေပါသည်။

(၄-၂) ကျေးရွာ၏တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

တံတားအမျိုးအစား	အရွယ်အစား (အလျား၊အနံ၊အမြင့်)	အရည်အသွေး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု	ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ပျက်စီးမှုရှိပါကဖော်ပြရန်
ဆိပ်ခံတံတား		ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□	၆လမှ၁နှစ်□ ၂နှစ်မှ၅နှစ်□ ၅နှစ်အထက်□	မိုးရာသီ□တစ်နှစ်ပတ်လုံး□	ရှိ□ မရှိ□
ကွန်ကရစ်တံတား		ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□	၆လမှ၁နှစ်□ ၂နှစ်မှ၅နှစ်□ ၅နှစ်အထက်□	မိုးရာသီ□တစ်နှစ်ပတ်လုံး□	ရှိ□ မရှိ□
သစ်သားတံတား		ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□	၆လမှ၁နှစ်□ ၂နှစ်မှ၅နှစ်□ ၅နှစ်အထက်□	မိုးရာသီ□တစ်နှစ်ပတ်လုံး□	ရှိ□ မရှိ□
ကြိုးတံတား		ကောင်း□	၆လမှ၁နှစ်□	မိုးရာသီ	ရှိ□

တံတားအမျိုးအစား	အရွယ်အစား (အလျား၊အနံ၊အမြင့်)	အရည်အသွေး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု	ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့်ပျက်စီးမှုရှိပါကဖော်ပြရန်
		သင့်☐ ညံ့☐	၂နှစ်မှ၅နှစ်☐ ၅နှစ်အထက်☐	☐တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐	မရှိ☐
ဝါးတံတား		ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	၆လမှ၁နှစ်☐ ၂နှစ်မှ၅နှစ်☐ ၅နှစ်အထက်☐	ပွင့်လင်းရာသီ ☐တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐	ရှိ☐ မရှိ☐
ရေပြွန်		ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	၆လမှ၁နှစ်☐ ၂နှစ်မှ၅နှစ်☐ ၅နှစ်အထက်☐	ပွင့်လင်းရာသီ ☐တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐	ရှိ☐ မရှိ☐
ရေကျော်		ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	၆လမှ၁နှစ်☐ ၂နှစ်မှ၅နှစ်☐ ၅နှစ်အထက်☐	ပွင့်လင်းရာသီ ☐တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐	ရှိ☐ မရှိ☐

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် တံတားမရှိပါ။

(၄-၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး (အသုံးမပြုပါက အကွာအဝေး (မိုင်) အကွက်အောက်ရှိအသုံးမပြုပါအကွက်တွင်✓ခြစ်ပါ)။

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု
မြစ်ကြောင်း	ဝမှ၁ဝမိုင်☐ ၁၁မှ၂ဝမိုင်☐ ၂၁မှ၅ဝမိုင်☐ ၅ဝမိုင်အထက်☐ အသုံးမပြုပါ☐	၁☐၂☐၃☐	ပွင့်လင်းရာသီ☐တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐
ပင်လယ်ရေကြောင်း	ဝမှ၁ဝမိုင်☐ ၁၁မှ၂ဝမိုင်☐ ၂၁မှ၅ဝမိုင်☐ ၅ဝမိုင်အထက်☐ အသုံးမပြုပါ☐	၁☐၂☐၃☐	ပွင့်လင်းရာသီ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဥ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု
အခြား (ချောင်း၊မြောင်း၊အင်း၊အိုင်)	၀မှ၁၀မိုင်☐ ၁၁မှ၂၀မိုင်☐ ၂၁မှ၅၀မိုင်☐ ၅၀မိုင်အထက်☐ အသုံးမပြုပါ☐	၁☐၂☐၃☐	ပွင့်လင်းရာသီ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

မှတ်ချက်။၁ – လှေ၊သမ္ဗာန်၊၂ - စက်လှေ၊၃ - သင်္ဘော၊။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် အင်း၊ အိုင်၊ ချောင်းမြောင်းများ နည်းပါးသောကြောင့် ရေကြောင်းခရီး အသုံးပြုခြင်းမရှိပါ။

(၄-၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဥ်များနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဥ်များ

ယာဥ်အမျိုးအစား	လှေ၊သမ္ဗာန်	စက်လှေ	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်	ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်			၈၀	၇၀	၃	၁၅	-	-	-

ရင်းမြစ်…အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် စက်ဘီး(၈၀)စီး၊ ဆိုင်ကယ်(၇၀)စီး၊ ထော်လာဂျီ(၁၅)စီးနှင့် သုံးဘီးဆိုင်ကယ်(၃)စီး သာရှိပါသည်။

(၅) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှုအခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်	အခက်အခဲ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း			ကောင်း☐သင့်☐ညံ့☐ မဖြေဆို☐	ရှိ☐မရှိ☐
ဆိုလာစနစ်	၂၀		ကောင်း☐သင့်☑ညံ့☐	ရှိ☐မရှိ☑

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်	အခက်အခဲ
			မဖြေဆို☐	
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			ကောင်း☐သင့်☐ညံ့☐ မဖြေဆို☐	ရှိ☐မရှိ☐
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်			ကောင်း☐သင့်☐ညံ့☐ မဖြေဆို☐	ရှိ☐မရှိ☐
လေစွမ်းအင်			ကောင်း☐သင့်☐ညံ့☐ မဖြေဆို☐	ရှိ☐မရှိ☐
ဇီဝလောင်စာ			ကောင်း☐သင့်☐ညံ့☐ မဖြေဆို☐	ရှိ☐မရှိ☐
အမျိုးအမည်ခွဲခြားဖော်ပြခြင်းမပြုနိုင်သောလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစနစ်	၂၉		ကောင်း☐သင့်☐ညံ့☐ မဖြေဆို☐	ရှိ☐မရှိ☐
လျှပ်စစ်မီးအသုံးမပြုနိုင်သော			☒	☒

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင် ဓာတ်အားလိုင်းမှ(-)အိမ်ထောင်စု လျှပ်စစ်မီးရရှိ၍ အိမ်ထောင်စု (၂၀)စုသည် ဆိုလာစနစ်သာ အသုံးပြုကြသည်။ ကျန်အိမ်ထောင်စုများမှာ ဘက်ထရီမီးချောင်းကို အသုံးပြု ကြသည်။

(၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာအခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အင်တာနက်လက်လှမ်းမီသည့်အိမ်ထောင်စု
အရေအတွက်	၅၀	၃၀	၂၅	၁၅	၄၉

ရင်းမြစ်… အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော ကာလဖြစ်၍ မိုဘိုင်းဖုန်းများ၊ ရေဒီယို၊ တီဗီစသည်ဖြင့် အသုံးပြု ကြပါသည်။

(ဃ) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာများ	ဝန်ဆောင်မှု
လူငယ်များအနားယူအပန်းဖြေရန်နေရာများပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများရှိခြင်း	ရှိ☐မရှိ☑မဖြေဆိုပါ☐
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ကောင်း☐သင့်☑ညံ့☐မဖြေဆိုပါ☐
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ကောင်း☐သင့်☑ညံ့☐မဖြေဆိုပါ☐
အားကစားနှင့်ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများပြုလုပ်ရန်နေရာနှင့်အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများရှိခြင်း	ကောင်း☐သင့်☐ညံ့☑မဖြေဆိုပါ☐
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ကောင်း☐သင့်☑ညံ့☐မဖြေဆိုပါ☐
ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းတွင်ပါဝင်မှု	မရှိ☐နည်း☐များ☑
စိတ်ဝင်စားရာများကိုမိမိကိုယ်တိုင်လေ့လာသင်ယူနိုင်မည့်နေရာများ၊လူငယ်ရိပ်သာများ၊စာကြည့်တိုက်များစသည်တို့တွင်ဝင်ရောက်လေ့လာသင်ယူနိုင်ခြင်း	ရှိ☐မရှိ☑မဖြေဆိုပါ☐

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ်အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် အပန်းဖြေနေရာမရှိပါ။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူငယ်များသည် လူမှုရေး နှင့် ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ရိုးရာဓလေ့နှင့် ယဉ်ကျေးမှု များ လည်း ထိန်းသိမ်းလျက်ရှိပါသည်။

(ဏ) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအခြေအနေ

(ဏ-၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအားလက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ဝန်ဆောင်မှုအထောက်အကူများအားလက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ကျား	မ
တယ်လီဖုန်းလိုင်း၊တယ်လီဖုန်းတာဝါတိုင်များ၊ ကြေးနန်းလိုင်း၊အင်တာနက်လိုင်း၊ရုပ်မြင်သံကြားလိုင်း၊ ရေဒီယိုလိုင်းစသောဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေခြင်းဆိုင်ရာအထောက်အကူပြုအဆောက်အဦများရှိခြင်းနှင့်လက်လှမ်းမီခြင်း	ရှိ☑မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐	ရှိ☑မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐
အာမခံလုပ်ငန်းများ၏ဝန်ဆောင်မှုများကိုရရှိနိုင်ခြင်း	ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐	ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐
လူထုအခြေပြုသဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐	ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐
ဆိုင်ကလုန်း (သို့) အရေးပေါ်အခြေအနေ အကာအကွယ်များ နှင့်လက်လှမ်းမီခြင်း	ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐	ရှိ☐မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐
မှုခင်းများကာကွယ်တားဆီးလျှော့ချရေးအတွက်ရဲ ဘက်ဆိုင်ရာများမှဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း	ရှိ☑မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐	ရှိ☑မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐
မီးဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု များနှင့်လက်လှမ်းမီခြင်း	ရှိ☑မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐	ရှိ☑မရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာအဆောက်အအုံများ၊ အာမခံလုပ်ငန်းများ လက်လှမ်းမီမှုရှိပါသည်။ သို့သော် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေး အစီအစဉ် နှင့်ရဲ စခန်းများ လက်လှမ်းမီမှုရှိပါသည်။

(ဏ-၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေ

မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေ	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
	စိုးရိမ်ရသည်☐ သာမန်☐ မရှိ☑	စိုးရိမ်ရသည်☐သာ မန်☐ မရှိ☑	စိုးရိမ်ရသည်☐သာ မန်☐ မရှိ☑	စိုးရိမ်ရသည်☐သာ မန်☐ မရှိ☑

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာသည် အေးချမ်းသောရွာလေးဖြစ်၍ မှုခင်းများဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိပါ။ ထို့ပြင် လူကုန်ကူးမှု၊ ခိုးမှု၊ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း လုံးဝမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတား နှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်များ
လူသား အရင်းအမြစ် • အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သော လူဦးရေ များပြားခြင်း။ • လူကြီး၊လူငယ်များ စုပေါင်း လက်တွဲ ဆောင်ရွက်လေ့ရှိခြင်း။	• ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေမှာ မှီခိုသူ လူဦးရေထက်ပိုများကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ • ကျေးရွာ၏ အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍတွင် လူကြီး၊ လူငယ် လက်တွဲပြီးကောင်းမွန်စွာ တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်ကြသောအလေ့အထကောင်းများကလည်း အနာဂတ် ကာလအတွက် အားရဖွယ်ရာ ပင်ဖြစ်သည်။
သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး • စပါးထုတ်လုပ်ရေးမှ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများဖန်တီးပေးနိုင်ခြင်း • • မိုးစပါး၊ နွေစပါး နှစ်သီးစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း	• ကျေးရွာတွင်မိုးစပါး၊ နွေစပါး နှစ်သီးစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ရောင်းချချိန်တွင် စပါးဈေးနှုန်း မကောင်း၍ မိမိလုပ်အားခပြန်ရရုံထုတ်လုပ်မှုအဆင့်သာဖြစ်သော်လည်း လယ်သမားမိသားစုများနှင့် ကျပန်းလုပ်ငန်းများ အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ၊စပါးအခြေခံရောင်းဝယ်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း အဆင့်ဆင့်များ တွင် ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားသူစသည်ဖြင့်စပါးထုတ်လုပ်မှုတစ်ခုမှကျေးရွာ သူ ကျေးရွာသား များ အတွက် ဝင်ငွေနှင့် စားနပ်ရိက္ခာကို အတန် အသင့် ဖူလုံစေသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။
ချေးငွေ ဝန်ဆောင်မှု • သင့်တော်သော ရင်းနှီးငွေ ချေးယူရနိုင်ခြင်း	• စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများဖြင့် အိမ်ထောင်စု အများစုမှ အသက်မွေးမှုပြုကြသဖြင့် မြန်မာ့လယ်ယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ထုတ်ချေးသော ချေးငွေကို ထုတ်ယူနိုင်ခြင်း၊ သမဝါယမ ချေးငွေ နှင့် ပက်-မြန်မာမှ ချေးငွေ စသည်ဖြင့် ချေးငွေများ ကိုလက်လှမ်းမီ သည့်အတွက် ကြောင့် မိမိတို့အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများအတွက် သင့်တော်သော ရင်းနှီး ငွေ ပမာဏအား ရရှိနိုင်ပါသည်။
ပညာရေး • မူလတန်းကျောင်းမှာ ကောင်းမွန်ခြင်း • အလယ်တန်း နှင့် အထက်တန်းပညာအတွက် အလှမ်းမဝေးခြင်း	• ကျေးရွာတွင်မူလတန်းကျောင်းတစ်ကျောင်းရှိပြီးကျောင်း အဆောက်အဦးအခြေနေနှင့်စာသင်ကြား သည့်ဆရာ/ ဆရာမ လုံလောက်မှုရှိခြင်းနှင့်မူလတန်း အဆင့်တက်မြောက်ပြီးပါက အလယ်တန်း နှင့် အထက်တန်းပညာရပ်များကို ကျေးရွာ အနီးရှိအထက်တန်း ကျောင်းနှင့်ညောင်တုန်း မြို့ပေါ်ရှိ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်များ
	ကျောင်းသို့ သွားရောက်ပညာသင်ယူရန် ခရီးမိုင်မှာ (၄) မိုင်ခန့်သာ ရှိသောကြောင့် ပညာဆက်လက် သင်ကြားနိုင် ရန် အခွင့်အလမ်းများရှိခြင်းတို့ကို တွေ့ရှိရပါသည်။
ကျန်းမာရေး • မြို့နယ်ဆေးရုံနှင့် (၇) မိုင်သာ ကွာဝေးခြင်း	• ကျေးရွာသည် မြို့နယ်ဆေးရုံနှင့် မိုင်အနည်းငယ် သာ ကွာဝေးသောကြောင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု များအား လွယ်ကူစွာ ရယူနိုင်သည့် ကျေးရွာတစ်ရွာ ဖြစ်ပါ သည်။
လူငယ် နှင့် ယဉ်ကျေးမှု • လူငယ်များ သည် လူငယ် အသင်း အဖွဲ့ အနေဖြင့် လူကြီးများ၏ ဦး ဆောင်မှုအောက်တွင် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်တတ်ခြင်း။ • မိသားစုကျေးရွာဖြစ်၍ မှုခင်း ကြီးကြီး မားမားမရှိခြင်း။	• ကျေးရွာတွင် လူငယ်များအနေဖြင့် သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာ ရေးတို့တွင်ပါဝင်မှုရှိကြပြီးကျေးရွာလူကြီးများ၏ လမ်းညွှန်မှု များအတိုင်း ဝေယျာဝစ္စလုပ်ခြင်း၊ လုပ်အားပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုများသည် ဆွေမျိုးမကင်းကြသူများ ဖြစ်ကြပြီး ကြီးကြီးမားမား မှုခင်း များဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးခြင်းကလည်းကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် ရေး အတွက် အခွင့်အလမ်း တစ်ရပ်လည်း ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှု များ

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်များ
အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး • အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ သဘော တရားများကို နားလည်မှု အားနည်းခြင်း။ • စွမ်းရည်မြှင့် ဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့များနှင့်အလှမ်းဝေးခြင်း။	• ကျေးရွာတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့ များ ရှိသော်လည်း အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍမှ လွဲ၍ အဖွဲ့ တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် အားနည်းမှုရှိပါသည်။ ထို့အပြင် မိမိတို့ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဖွဲ့ အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရန် အချိန်ယူလေ့ကျင့် လုပ်ဆောင်ရမည့်အပြင် ကျေးရွာ လူထုအနေဖြင့် မြို့နယ်ရှိ ဦးစီးဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အတွေ့အကြုံ နည်း ခြင်း၊အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်း ရည်မြှင့်ဝန် ဆောင်မှု အဖွဲ့များ နှင့် အလှမ်းဝေးခြင်း စသည်တို့ကလည်း ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးတွင် စိန်ခေါ်မှု တစ်ရပ် ဖြစ် သည်။
သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး • ငွေရမ်း အသုံးပြု လိုသော် လည်း လယ်ကွက်များသေးငယ်ခြင်း၊	• ကျေးရွာတွင် စပါးခင်းများအချိန်မီ ရိတ်သိမ်း နိုင်ရန် အတွက် ရိတ်သိမ်း ခြွေလှေ့စက်များ ငှားရမ်း အသုံးပြုလိုသော်လည်း လယ်ကွက်များ၏ အကွက်

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်များ
ရိုးချောင်းများ ပေါများခြင်းကြောင့် ရိတ်သိမ်း ခြွေလှေ့စက်များ အသုံးပြုရန် ခက်ခဲခြင်း၊	အကျယ်အဝန်းမှာကျဉ်းမြောင်းခြင်း၊ ရိုးချောင်းများ ပေါများ၍ စက်ရွှေ့ရာတွင် အချိန် ကြန့်ကြာမှုရှိခြင်း စသည် တို့ကြောင့် မိမိတို့ကျေးရွာနှင့် သင့်တော်မည့် စက်အား ငှားရမ်းရန် ခက်ခဲနိုင်ပါသည်။
• သွင်းအားစုများကို အချိန်မီထည့်သွင်းနိုင်မှု မရှိနိုင်ခြင်း၊ • တောင်သူအားလုံး စုပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်သည့် အလေ့အထများ မရှိခြင်း	• စပါးအထွက်တိုးနည်းပညာများကို နည်းပညာ ဝန်ဆောင် မှုအဖွဲ့များထံမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း လိုအပ်သောသွင်းအား စုများကို အချိန်မီ ထည့်သွင်းနိုင်မှုမရှိနိုင်ခြင်းကြောင့်အထွက်တိုး နည်းပညာများ၏ ရလဒ်ကို အထင်အရှား မမြင်ရနိုင်၍ နည်းပညာ ပြန့်ပွားကျင့်သုံးမှုနှင့် တောင်သူ အားလုံး အကျိုးအမြတ်ဖြစ် ထွန်းလာရန် များစွာအချိန် ယူရအုံးမည် ဖြစ်ပါသည်။ • ၎င်းအပြင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် အချို့သော လုပ်ငန်းများ(ဥ ပမာရေသွယ်ယူခြင်း၊ မြောင်းဖော်ခြင်း၊ ပိုးမွှားရောဂါအားစုပေါင်းကာ ကွယ်ခြင်း)တို့တွင် တောင် သူ တစ်ဦးတည်း ဖြေရှင်း၍ မရနိုင်ပဲ စုပေါင်း လုပ်ကိုင် ကြရသည်ဖြစ်ရာ ၎င်း အခက်အခဲများနှင့် ကြုံတွေ့ လာတိုင်း ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရန်အတွက် တောင်သူအားလုံး စုပေါင်း ပါဝင်ဖို့ စည်းစည်းရုံးရုံး ဆောင်ရွက်တတ် သည့် အလေ့အထများ မရှိသဖြင့် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ရဦး မည်ဖြစ်ပါသည်။
စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေး မဟုတ် သော အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များ • အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာများ တတ်မြောက်မှု အားနည်းခြင်း၊ • ရင်းနှီးငွေမရှိခြင်း။	• စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြသော မိသားစုများမှာ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းပညာများ တတ်မြောက်မှု အားနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း အတွက်နီးစပ်ရာကျေးရွာများ၊ ကုန်ကြမ်းမှကုန်ချော ထုတ်လုပ်ရန် နည်းပညာများ မသိရှိကြခြင်း၊ ရင်းနှီးလုပ်ကိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် အချိန်တွင် လိုအပ်သလောက် ချေးငွေ ရရှိ ရန် အကန့်အသတ်များရှိခြင်း စသည်တို့ကလည်း လိုအပ်ချက်များ ရှိနေဆဲ ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်များ
လမ်း၊ တံတား • လမ်း၊ တံတားများ အဆင့်မြှင့်တင်ရေး အတွက် ကျေးရွာလူထုမှ မတည်ငွေလိုအပ်ခြင်း၊	• လမ်း၊ တံတားများ အဆင့်မြှင့်တင်ရေး အတွက် ကျေးရွာ လူထုမှ မတည်ငွေလိုအပ်ခြင်း၊ နှင့် ကျေးလက် အခြေခံ အဆောက်အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော လက်ရှိသက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများမှလည်း တပြိုင်နက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် ၎င်းဌာနများ တွင် လည်းရရှိသည့်ခွင့်ပြုရန်ပုံငွေပမာဏများ အပေါ်မူ တည်နိုင်သဖြင့်ဦးစားပေးဆောင်ရွက် မည့် ကျေးရွာ စာရင်းတွင်ပါဝင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးလွန်း ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃)

နတ်ပေးကျေးရွာအုပ်စု၊နတ်ပေးကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်-ပြဿနာများအား ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းမှသည် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် ဖြေရှင်းနည်းဆီသို့

ဇယား (၅၁)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ)

စဉ်	အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	အခက်အခဲဖြစ် စေသော အကြောင်းအရင်း/ ဇစ်မြစ်	အလားအလာ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်
ကဏ္ဍ - အဖွဲ့အစည်း						
၁။	• အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင် ရည် အားနည်းခြင်း	• အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ သဘောတရားများကို နားလည် သိရှိမှု အားနည်းခြင်း • စိတ်ပါဝင်စားမှု မရှိခြင်း • တိကျသည့် ဦးဆောင်မှု မရခြင်း	• ကျေးလက်ဦး/စီး ကဲ့သို့ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေသော ဌာနများထံ အဖွဲ့အစည်း ဖွံ့ဖြိုး ရေးအကူအညီများ ဆက် သွယ် တောင်းခံနိုင်ခြင်း	• အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်း ရည်မြှင့်ဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့ များနှင့် အလှမ်းဝေးခြင်း • ကျေးရွာလူထုသည် အစိုးရ ဌာနများနှင့် ဆက် သွယ် ဆောင်ရွက်သည့် အတွေ့ အကြုံ နည်းပါးခြင်း	• ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက် ခြင်း • ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီ ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက် ခြင်း	၁။အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲ မှုစွမ်းရည်များ တိုးတက်ရေး • ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း • ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း • အလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီ များ ဖွဲ့စည်းခြင်း • ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ငွေကြေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ စီစဉ်ခြင်း • အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေး နှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး သင်တန်းများ စီစဉ်ခြင်း

စဉ်	အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	အခက်အခဲဖြစ် စေသော အကြောင်းအရင်း/ ဇစ်မြစ်	အလားအလာ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်
ကဏ္ဍ - စိုက်ပျိုးရေး						
၂။	• ပိုးမွှားရောဂါ ကျရောက်ခြင်း • ဈေးကွက်နှင့် ကိုက်ညီသော အရည်အသွေး ကောင်းစပါး မျိုးများ ထုတ်လုပ်မှု မရှိခြင်း	• စိုက်ပျိုးနည်းပညာများ၊ ရောဂါ ကာကွယ်နည်းစနစ်များ မသိရှိခြင်း • စပါးမျိုးကောင်းမျိုးသန့် ထုတ်လုပ်သည့် နည်းလမ်း များကို သိရှိသူနည်းနေခြင်း • သမားရိုးကျ နည်းလမ်းများ ကိုသာ လုပ်ဆောင်နေပြီး ဈေးကွက်မှ လိုအပ်ချက်များကို သိရှိရန် နားမလည်ခြင်း (သို့) အားထုတ်မှု မရှိခြင်း	• စပါးကို နှစ်သီးစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း • နွေစပါးအတွက် စိုက်ပျိုး ရေအလုံအလောက်ရရှိခြင်း • နွားချေးမြေဩဇာကို လယ်မြေများထဲသို့ ထည့်သွင်း ခြင်း၊ ကောက်ရိုးဆွေးများ ထည့်သွင်းခြင်း စသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ကိုထိခိုက်မှုမရှိဘဲ မြေဆီဩဇာ ပိုမို ကောင်းမွန်စေသော သဘာ ဝ မြေဩဇာများကို အသုံးပြုနေကြဆဲ ဖြစ်ခြင်း	• ငွေကြေးအရင်းအနှီး လက်လှမ်းမီမှုအားနည်း (ချေးငွေမှာ မလုံလောက် ခြင်း) • သွင်းအားစု တတ်နိုင်မှု အားနည်းခြင်း(မျိုးကောင်း မျိုးသန့်ရွေးချယ်၍ မစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ မြေဩ ဇာ အလုံအလောက်မထည့်နိုင်ခြင်း၊စိုက်ပျိုးစရိတ် မတတ်နိုင်ခြင်း) • နည်းပညာအကူအညီ နှင့် နည်းလမ်းများ လက်လှမ်း မီမှု အားနည်းခြင်း	• နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု များတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက် ခြင်း • ဈေးကွက် လိုအပ်ချက်များကို ဆန်းစစ်ခြင်း • ဈေးကွက်မှ တောင်းဆိုချက် အတိုင်း ထုတ်လုပ်ရန် ပြင်ဆင်ခြင်း • စပါးမျိုးကောင်းမျိုးသန့် ထုတ်လုပ်ခြင်း နည်းလမ်းများကို စနစ်တကျ လုပ်ဆောင်ခြင်း • အရည်အသွေးကောင်း ထုတ် ကုန်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	၂။ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာ ဗဟုသုတ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများ တိုးတက်ရေး • စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ • ဆက်သွယ်မှု ရရှိရန် • ဈေးကွက်နှင့် သတင်းချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်မှု ပြုလုပ်ခြင်း • မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ထုတ်လုပ်ရေး နည်းပညာ သင်တန်း • စပါးအထွက်တိုးနည်းပညာ သင်တန်း (ပိုးမွှားနှင့် ရောဂါ) • ဈေးကွက်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် တန်ဖိုးမြှင့် ထုတ်ကုန်ဈေးကွက်သို့ တက်လှမ်းခြင်း။ • ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်များ

စဉ်	အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	အခက်အခဲဖြစ် စေသော အကြောင်းအရင်း/ ဇစ်မြစ်	အလားအလာ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်
၃။	• စပါးရိတ်သိမ်းချိန် ကာလကြာမြင့်မှု ကြောင့် ဆုံးရှုံးမှု များခြင်း	• စက်များ အစားထိုး မသုံးစွဲ နိုင်ခြင်း • အရင်းအနှီး မတတ်နိုင် ခြင်း	• ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက် ငှား ရမ်းသည့် လုပ်ငန်းရှင်များ က ၎င်းတို့စက် ငှားမည့် ကျေးရွာများအား လှေ့လာ နေခြင်း။	• လယ်ကွင်းများတွင် ရိုးချောင်းများ များစွာ ရှိနေခြင်း။	• ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက် များငှားရမ်းနိုင်ရန် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင် များ နှင့် ဆွေးနွေးခြင်း	ငှားရမ်းနိုင်ရန် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း

စဉ်	အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	အခက်အခဲဖြစ် စေသော အကြောင်းအရင်း/ ဇစ်မြစ်	အလားအလာ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်
ကဏ္ဍ - စိုက်ပျိုး၊မွေးမြူရေးမဟုတ်သောအခြား ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းများ						
၄။	• အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း နည်းခြင်း	• လုပ်ငန်းရှင်၊ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်များတွင်သာ အလုပ်အကိုင် ရရှိရန် မူတည်နေရခြင်း • လုပ်ငန်းရေရှည်တည်တံ့ရန်နည်းစနစ်များ မသိခြင်း • ဈေးကွက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ ကို မသိရှိခြင်း • အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာများ တတ်မြောက်မှု နည်းခြင်း • ပြင်ပ ဗဟုသုတ မရှာနိုင်ခြင်း	• ပုသိမ်မြို့နှင့်(၁၀) မိုင်ခန့် သာကွာဝေးခြင်း • သလပ်ခွာ (ဒုတိယဈေးကွက်နှင့်(၂) မိုင်ခန့်သာ ကွာဝေးခြင်း) • ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ် ကိုင်ရန်စိတ်အား ထက် သန်ခြင်း • နည်းပညာများလိုအပ်ခြင်း နှင့် သင်ယူလိုစိတ် ရှိခြင်း	• လုပ်ငန်းသစ် တစ်ခု လုပ်ကိုင်ရန် ယုံကြည်မှု မရှိခြင်း • မိရိုးဖလာ ကောက်စိုက်၊ ကောက်ရိတ် လုပ်ငန်းမှ လွဲ၍ ပြင်ပ ဗဟုသုတ မရှိခြင်း • ဈေးကွက် လိုအပ်ချက်များကို နားမလည်ခြင်း (သို့) လေ့လာမှု အားနည်း ခြင်း	• Business Develop - ment သင်တန်းများ ပေးရန် • ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ သင်တန်းများ ပေးခြင်း • အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း သင်တန်းများပေးခြင်း	၄။ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း များပြား လာစေရေး • Business Development သင်တန်းများနှင့် ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာသင်တန်းများ ပေးခြင်း • ဒေသနှင့် သင့်လျော်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာများပေးခြင်း (အလှပြင်၊ မုန့်လုပ်၊ စက်ပြင်၊ဆိုင်ကယ်ပြင်) • ကုန်ချောထုတ်လုပ်ခြင်း နည်းပညာတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး

စဉ်	အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	အခက်အခဲဖြစ် စေသော အကြောင်းအရင်း/ ဇစ်မြစ်	အလားအလာ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်
ကဏ္ဍ - ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း						
၆။	• စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အတွက် ရင်းနှီးငွေ နှင့် ချေးငွေ မလုံလောက်ခြင်း	• အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ခြင်း • ချေးငွေပမာဏ နည်းပါးခြင်း • ချေးငွေကာလ တိုတောင်းခြင်း	• မြန်မာလယ်ယာဖွံ့ဖြိုး ရေးဘဏ်မှ စိုက်ပျိုးရေး ချေးငွေ၊ သမဝါ ယမ မှ စိုက်ပျိုးရေး ချေးငွေ ၊ပက်မြန်မာ မှချေးငွေ တို့ကို လက်လှမ်းမီခြင်း • လက်ရှိ မြန်မာ့လယ်ယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် အပြင် သွင်းအားစုများ (ဓာတ် မြေဩဇာ) အတွက် ချ ထား ပေးသည့် ကုမ္ပဏီ ရှိခြင်း။	• ချေးငွေကို အကန့် အသတ် ဖြင့်သာ ထုတ် ပေးသည့် စနစ်ကို လက်ရှိတွင် ကျင့်သုံး နေခြင်း။ • ကုမ္ပဏီများမှ ထုတ်ပေး သော သွင်းအားစု အတွက် အတိုးနှုန်း များပြားခြင်း		
၇။	• မွေးမြူရေး လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန် ရင်းနှီး မတည်ငွေမရှိခြင်း	• အတိုးနှုန်းသက်သာပြီး ကာလရှည် ထုတ်ချေး ပေးနိုင်မည့်အဖွဲ့မရှိခြင်း	• လယ်စိုက်ပျိုးရေးမှ တိရိစ္ဆာန်အစားအစာ အလွယ်တကူ ရရှိနိုင် ခြင်း။	• စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရန် ချေးငွေကို လက်လှမ်းမီမှု မရှိခြင်း • ကာလရှည်ချေးငွေ အကူ အညီပေးရေးအဖွဲ့များ	• ချေးငွေဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့ များနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း • အတိုးနှုန်းသက်သာပြီး ကာလရှည် ထုတ်ချေး ပေးနိုင်မည့်အဖွဲ့များနှင့်	၅။ သင့်တင့်သော အတိုးနှုန်းဖြင့် ကာလရှည် ချေးငွေပေးနိုင်မည့် အဖွဲ့များနှင့်

စဉ်	အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	အခက်အခဲဖြစ် စေသော အကြောင်းအရင်း/ ဇစ်မြစ်	အလားအလာ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်
			• ဝက်မွေးမြူရန် စိတ်ဝင်စားသောမိသားစုများ ရှိခြင်း။	ဒေသတွင်း လုပ်ငန်း အကောင်အထည် မဖော်သေးခြင်း။	ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း • လုပ်ငန်းအပေါ် မူတည်၍ ချေးငွေပြန်လည် ပေးဆပ်မှု ပုံစံနှင့် ငွေပမာဏ သတ်မှတ်သော လုံလောက်သည့် ချေးငွေ ရရှိနိုင်မည့် အရင်းအမြစ်များ နှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း	ချိတ်ဆက်ခြင်း။ • ချေးငွေဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း • အတိုးနှုန်းသက်သာပြီး ကာလရှည် ထုတ်ချေးပေးနိုင်မည့် အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း • ချေးငွေအတွက် လိုအပ်သော အထောက်အထားများ ပြင်ဆင် ခြင်း
၈။	• ရေလုပ်ငန်းသုံး ကိရိယာများမပြည့်စုံခြင်း	• လုပ်ငန်းသုံး ကိရိယာများ ဝယ်ယူရန်ရင်းနှီး မတည်ငွေမရှိခြင်း	• ရေသယံဇာတ ငါးများ ဖမ်းယူ ရရှိနိုင်ခြင်း။ • ရေလုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးသော မိသားစုများ ရှိခြင်း။	• ငါးဖမ်းရာသီ အကန့်အသတ်ရှိခြင်း။ • ကာလရှည်ချေးငွေအကူအညီပေးရေးအဖွဲ့များ ဒေ သတွင်း လုပ်ငန်းအကောင်အထည်မဖော်သေးခြင်း။		
၉။	• ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းများအတွက်အရင်းအနှီးမတတ်နိုင် ခြင်း	• လုံလောက်သော ရင်းနှီးငွေ မရရှိခြင်း	• ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း များ လုပ်ကိုင်ရန်စိတ်အား ထက်သန်ခြင်း	• အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာရပ်များ သင်ယူရန် အခွင့်အလမ်း နည်းခြင်း		

စဉ်	အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	အခက်အခဲဖြစ် စေသော အကြောင်းအရင်း/ ဇစ်မြစ်	အလားအလာ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်
ကဏ္ဍ - ပညာရေး						
၁၀	• မူကြိုကျောင်းမရှိခြင်း • ကလေး ကစားကွင်း မရှိခြင်း • ကျောင်းတွင်သောက်သုံးရေအခက်အခဲ ရှိခြင်း • ကျောင်းခြံစည်းရိုးကာရံမှုမပြီးသေးခြင်း • မိဘများမှ ကလေး ပညာ ရေးအားအလေး ပေးမှု အားနည်းခြင်း	• ကလေးဦးရေများပြားခြင်း • မိဘများမအားလပ်ခြင်း • ကလေးများဆော့ကစားရန်နေရာ နှင့် ကစားစရာ အထောက် အကူပြု ပစ္စည်း များ မရှိခြင်း • ကျေးရွာအတွင်း သောက် ရေတွင်း (၁) တွင်းသာ ရှိခြင်း • သောက်ရေကန်နှင့် ကျောင်း ဝေးကွာသောကြောင့် ကျောင်းသားများသောက် ရေ အခက်အခဲ	• အနာဂတ်ကာလတွင် ကလေးများအား စနစ်တကျ သင်ပေးနိုင်ခြင်း • မိဘများ အလုပ်ချိန်တွင် အေးချမ်းစွာ အလုပ်လုပ်နိုင်ခြင်း • ကျောင်းသားများ၏ ကျန်းမာရေး အတွက် အထောက်အကူ ပြုနိုင်ခြင်း	• ငွေကြေးကုန်ကျစရိတ် မတတ်နိုင်ခြင်း • ကျောင်းသားမိဘများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားနည်း နေခြင်း • ကျေးရွာ၏ အခြား ကဏ္ဍ များ တိုးတက်ရန် အား ထည့် နေရသဖြင့် ပညာ ရေးကဏ္ဍ ရန်ပုံငွေအတွက် အားမစိုက်နိုင်တော့ခြင်း	• မူကြိုကျောင်းဆောက် လုပ်ရန် • ငွေကုန်ကြေးကျ သက်သာ သော ကလေးကစားကွင်း တည်ဆောက်ခြင်း • ရေလှောင်ကန်တည်ဆောက်ပေးရန် နှင့် ရေသန့်စက်များ တပ်ဆင်ပေးရန်	၆။ ကျေးရွာ၏ပညာတတ်မြောက်မှု တိုးတက်ရေး • ကိုယ်ထူကိုယ်ထ မူကြိုကျောင်း နှင့်ကလေးအားကစားကွင်း တည်ဆောက်ခြင်း။ • ဂါလံ (၂၀၀၀) ဆန့် မိုးရေလှောင် ကန်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့်ရေသန့်စက်များ တပ်ဆင်ပေးခြင်း။

စဉ်	အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	အခက်အခဲဖြစ် စေသော အကြောင်းအရင်း/ ဇစ်မြစ်	အလားအလာ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်
		ရှိခြင်း				

ကဏ္ဍ - ကျန်းမာရေး

၁၁	• ရပ်ရွာအတွင်း နာမကျန်း ဖြစ်ရာတွင် လွယ်ကူနီးစပ်သော ဆေးပေးခန်းမရှိခြင်း	• ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းသို့ သွားရန် လမ်းမကောင်းခြင်း • ကျေးရွာ ဆေးပေးခန်း၊ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်း	• ဆေးပေးခန်း ဖွင့်လှစ်ပေး ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာနေ လူထု ၏အသေးစားကျန်းမာရေး	• ဆေးပေးခန်းတရားဝင် မဖွင့်လှစ်ရ သေးခြင်း • ကျန်းမာရေး အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ ဆောင် ရွက်မှု	• ကျေးရွာမှဆေးပေးခန်း နေရာ လှူဒါန်းရန် • ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ချိတ်ဆက်၍ဆေးပေးခန်း၊ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းချ	၇။ ကျေးရွာ၏ ကျန်းမာရေး ကဏ္ဍ တိုးတက်လာစေရေး • ကျေးလက် ကျန်းမာရေးဆေးပေး ခန်းနှင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်း ရရှိရန်

စဉ်	အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	အခက်အခဲဖြစ် စေသော အကြောင်းအရင်း/ ဇစ်မြစ်	အလားအလာ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်
	• ကျန်းမာရေးအသိ ပညာအားနည်းခြင်း	မရှိခြင်း • ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း	အတွက်လုံခြုံစိတ်ချရခြင်း • ကျေးရွာရှိကိုယ်ဝန်ဆောင် များနှင့် နို့တိုက် မိခင်များ အတွက် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လွယ်ကူစွာ ရရှိခြင်း	အားနည်းနေခြင်း	ထားပေးရေး ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ရန် • ကျန်းမာရေး အသိပညာ ပေးဟောပြောပွဲများစီစဉ်ခြင်း	မြို့နယ်ကျန်းမာရေး ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း • ကျန်းမာရေး အသိပညာပေး ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်း
ကဏ္ဍ - သောက်သုံးရေရရှိရေး နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး						
၁၃	• သောက်သုံးရေ ရရှိရန် အခက်အခဲရှိခြင်း • ကျေးရွာအိမ်ထောင်စု၏ (၅၀) ရာခိုင်နှုန်း ခန့်မှာ ယင်လုံ အိမ် သာ မသုံးစွဲနိုင်ခြင်း	• ရေတွင်း (၁) တွင်းသာ ရှိခြင်း • ကျန်းမာရေး အသိနည်းပါးခြင်း • အလေ့အကျင့် ဖြစ်နေခြင်း • ငွေကြေး မတတ်နိုင်ခြင်း	• ကျေးလက်ဦး/စီး ကဲ့သို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေ သောဌာန ရှိနေခြင်း • ကျေးရွာမှလိုအပ်သော လုပ်အား ပါဝင်နိုင်ခြင်း • တန်ဖိုးနည်း အိမ်သာများ တည်ဆောက်နိုင်ခြင်း	• ရေတိမ်တွင်း၊ လက်နှိပ် တုံကင်တွင်းများမှာ သုံးရေ အတွက်သာ အဆင်ပြေပြီး သောက်ရေ မရရှိခြင်း • ဝင်ငွေအနည်းဆုံးမိသားစု များမှ လူအား/ငွေအားပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်ရန် ခက်ခဲခြင်း • မိရိုးဖလာ အစွဲများ	• ရေတွင်းတူးဖော်ရန် နှင့် ပိုက်လိုင်းသွယ်ရန် • ရွာလူထုထံမှ ပူးပေါင်း ပါဝင်မှု ရယူခြင်း • ပုဂ္ဂလိကအလှူရှင်၊ ကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ များ နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း • ယင်လုံအိမ်သာများ ဆောက်လုပ် အသုံးပြုရန် တိုက်တွန်းရန်	၈။ ကျေးရွာ၏ သောက်သုံးရေ ကိစ္စ အဆင်ပြေစေရေး • ၄ လက်မ စက်ရေတွင်း တူးဖော်ခြင်း။ • ရွာလူထုထံမှ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ရယူခြင်း • ယင်လုံအိမ်သာများ ဆောက်လုပ် အသုံးပြုရန် တိုက်တွန်းခြင်း

စဉ်	အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	အခက်အခဲဖြစ် စေသော အကြောင်းအရင်း/ ဇစ်မြစ်	အလားအလာ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်
				ရှိနေကြခြင်း • ကျန်းမာရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး အသိစိတ် အားနည်းခြင်း		
ကဏ္ဍ - လမ်း၊ တံတား						
၁၄	• ကျေးရွာချဉ်းကပ်လမ်းကောင်းမွန်မှု မရှိခြင်း • ကျေးရွာတွင်းလမ်းများကောင်းမွန်မှု မရှိခြင်း	• မြေသားလမ်းဖြစ်နေခြင်း	• ကျေးရွာမှလိုအပ်သော လုပ်အားနှင့်ကျေးရွာထွက် ပစ္စည်းများ ပါဝင်နိုင်ခြင်း • ကျေးလက်ဦး/စီး ကဲ့သို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေ သော ဌာန ရှိနေခြင်း • ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ်လိုအပ်ချက်ဖြစ်၍ ကျေးရွာသား၊သူများလုပ်ကိုင်လိုစိတ်ပြင်းထန်ခြင်း	• လမ်းခင်းသည့်အတွေ့အကြုံမရှိခြင်း • သက်ဆိုင်ရာ ဌာန မှ ပံ့ပိုးမှု နည်းနေခြင်း	• အထောက်အပံ့ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် အဖွဲ့အစည်း များနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၉။ ပို့ဆောင်ရေး အခြေခံ အဆောက်အဦများ တိုးတက်လာစေရေး ကျေးရွာတွင်းလမ်းများအား ကွန်ကရစ်ခင်းခြင်း

စဉ်	အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	အခက်အခဲဖြစ် စေသော အကြောင်းအရင်း/ ဇစ်မြစ်	အလားအလာ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်
ကဏ္ဍ - လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး						
၁၅	• ကျောင်းသားများ စာကျက်နိုင်ရန် အလင်းကောင်းစွာ မရရှိခြင်း	• ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း	• ဆိုလာပြားငယ်များ အသုံး ပြုနေသော အိမ်ထောင်စုများ ရှိနေခြင်း	• ခ‌ောတ်အားလိုင်းဆွဲယူရန် ဝေး လွန်း ခြင်း	• သက်ဆိုင်ရာဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁၀။ ဆိုလာမီးရရှိရေး ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ရေး။ • ကျေးရွာမီးလင်းရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရန်။ • ကျေးလက်ဒေသဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း
ကဏ္ဍ - လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး						

စဉ်	အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	အခက်အခဲဖြစ် စေသော အကြောင်းအရင်း/ ဇစ်မြစ်	အလားအလာ	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်
၁၆	• လူငယ်များ၏ဆောင်ရွက်လုပ်ဆောင်နိုင်မှု အားနည်းခြင်း	• ပြင်ပ ဗဟုသုတ လေ့လာမှု အားနည်းခြင်း • မိရိုးဖလာအတိုင်း လူငယ် များ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက် ခြင်း	• ရပ်ရွာအကျိုးဆောင်ရွက် လိုစိတ်ရှိသော လူငယ်များ ရှိနေခြင်း • အချင်းချင်း စည်းလုံးစွာ ဆောင်ရွက်ကြခြင်း	• လူကြီးများ မှ နေရာပေး ခိုင်းစေမှု မရှိခြင်း • လူကြီးများမှ လူငယ်များ အား အသိအမှတ် ပြုမှု အားနည်းခြင်း	• လူငယ် အဖွဲ့ စနစ် တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင် ရေး သင်တန်းများ စီစဉ် ပေးခြင်း	၁၁။ လူငယ်များအား စွမ်းဆောင် ရည် မြှင့်တင်ပေးရေး • အခြေခံခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း • အဖွဲ့အစည်း စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်း • ဆက်ဆံရေးနှင့် ပံ့ပိုးမှု တိုးတက် လာစေရေး သင်တန်း

ကိုးကားစာရင်း

၁။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန၏ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း လမ်းညွှန်စာအုပ်၊၂၀၂၂

၂။ ညောင်တုန်းမြို့နယ်၊ ဝါးကုန်းချောင်းဖျား ကျေးရွာတွင် ၂၀၂၂မတ်လတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာ အခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းမှ မှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊